

МЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА

Високопреосвященним і Преосвященним владикам,
всесвітлішим, всесечнішим і преподобним отцям,
преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мир'янам
Української Греко-Католицької Церкви

Христос воскрес!

*На божественній сторожі
Богонатхненний Авакум хай стане з нами
І покаже світлоносця-ангела, що ясно звіщає:
Нині спасіння світові, бо воскрес Христос як всемогутній.
Пісня 4 Канону Пасхи*

Дорогі в Христі!

Знову збираємося по всій Україні й на поселеннях, щоб привітати одне одного зі світлим празником Воскресіння Христового. Уже більше ніж рік ми проходимо особливу хресну дорогу і, можливо, по-людськи нам зараз непросто говорити про радість. Однак радість пасхальна походить не від людей, а від Бога! Сьогодні весь всесвіт оспівує Христову перемогу, Його подолання зла і смерті. «Це день, що його сотворив Господь, тож радіймо і веселімся в нім!» На божественній сторожі богонатхненний Авакум хай стане з нами!

(Далі – на 2-й стор.)

«Побачив і увірував...»

о. Іван ГАЛІМУРКА

Хоч від часу воскресіння Господа нашого Ісуса Христа минуло вже понад два тисячоліття, все ж цей факт постійно викликає суперечки, дискусії, сварки і таке інше. Хтось комусь намагається щось довести і для того вишукуються різні докази чи аргументи. Інша сторона нехтує ними і доводить свою правоту. Мабуть, так буде до нескінченності. Це тому, що аргументи не працюють там, де потрібна віра. Думається, що саме віра є основним чинником встановлення Істини, як про неодноразово говорить сам Господь. Зокрема, це мо-

жуть бути слова Спасителя, звернені до апостола Томи: «Щасливі ті, які не бачили й увірували!» (Ів. 20,29).

ПОХОВАННЯ ІСУСА

Ісус помер на хресті в п'ятницю, о третій годині пополудні. А вже через три години починалося свято Шабат. У відповідності до юдейських законів, померлих не можна було обмивати під час цього свята, а тому тіла померлих, що були засуджені до розп'яття, не могли бути залишені на хресті на ніч: їх належало поховати в день смерті. Отож, після того, як Ісус «відав духа» (Ів.

19,30), залишалося лише три години на те, щоб приготувати Його тіло до поховання і поховати.

За цей короткий проміжок часу Йосифу з Ариматеї потрібно було прийти до Пилата й отримати його згоду, щоб забрати тіло Ісуса. Відтак, він мусив повернутися на Голгофу з римським центуріоном, який повинен був підтвердити смерть засудженого. Лише тоді можна було обмивати тіло. А що приписи Закону були доволі складними, і це тривало б занадто довго, то часу, щоб обмити тіло, просто не було. Отож, з похованням

потрібно було встигнути до того, як почнеться Шабат.

Також у Євангелії читаємо, що при похованні Ісуса Йосифові з Ариматеї допомагав Никодим, який «приніс смирни, змішаної з алое, мірок зо сто. І взяли вони тіло Ісуса й обв'язали його полотном з па-

хощами, як ховають за юдейським звичаєм. На тому місці, де Його розп'яли, був сад, і в саду – новий гріб, в якому нікого ще не клали. Там, отже, з уваги на день приготування, тому що гріб був близько, поклали Ісуса» (Ів. 19, 39-42).

(Далі – на 8-й сторінці.)

У день свята Стрітення Господнього радикали з «Ісламської держави» опублікували відеофрагмент, де зафіксовано найбільший в новітній історії Близького Сходу акт мучеництва: смерть від катів за визнання Ісуса Христа Спасителем і Богом приймає 21 християнин-мученик. Те, що копти померли за віру, підтверджують і самі вбивці. Їхній коментар

до ролика свідчить: «Вони поминають ім'я об'єкта свого поклоніння, вмираючи у многобожжі» (так, очевидно, вбивці трактують Святу Трійцю).

Ось чорні фігури із закритими обличчями ведуть берегом моря людей в помаранчевих комбінезонах. Бойовики немов спеціально підібрані, щоби зростом бути вищими від своїх жертв. Але хто дивиться

Світло і морок християнства

Іван ПЕТРУСЬКО

на катів? Погляд падає на мучеників, на те, як велично, з якоюсь царською гідністю, простують вони на свою страту. Так, мабуть, виходили на арену стародавніх колізеїв перші християни. Лише от рук на грудях хрестом не можуть скласти: вони зв'язані за спиною. Поставлені на коліна, християни моляться: «Господи, помилуй», – і вмирають з ім'ям Христа на устах і у серці. Ні слабкості у вірі, ні благання про пощаду, ні нарікання на Бога...

Вмирають християни. Це не особливі подвижники, це не служителі Церкви, це не священи-

ки і не монахи – це звичайні люди, робітники, які приїхали на заробітки до Лівії. Вони приїхали сюди здобути хоч якусь матеріальну підтримку для своїх родин, що залишилися на батьківщині. П'ятнадцятеро з них були знайомі між собою з дитинства, адже були уродженцями села аль-Авар, що у губернаторстві Мінья. Найстаршому зі страчених було 45 років, наймолодшим – по 22 роки.

Одягнена у все чорне, мати Кіріла Муна Ібрахіма, одного з убитих, дивиться на фотографію сина, на якій він в армійській формі, з друзями, і

говорить: «Я не сумую: мій син – мученик за Христа... Я молюся за те, щоб наш Господь діткнув серця вбивць, щоб їм не було місця в пеклі. Спасибі їм!»

Її синові було лише 22 роки, і вона намагалася відрадити його від поїздки на заробітки до Лівії, адже всі знають, як там сьогодні небезпечно. Однак вона не плаче – навпаки: посмішка осяває її обличчя. Що тут скажеш? Тут доцільними будуть

лише слова святого Івана Золотоустого: «Де твоє, смерте, жало? Де твоя, аде, перемога?»

Далі – на 8-й сторінці.

• КВІТЕНЬ •
2015 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
112 / 4

Кількома рядками

Церква підтримує наших захисників

УГКЦ ПОЖЕРТВУВАЛА ПОНАД 40 МЛН ГРН.
НА ПОТРЕБИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

Прес-секретар Львівської єпархії о. Павло Дроздяк повідомив, що Українська Греко-Католицька Церква пожертвувала на потреби української армії понад 40 млн грн. і продовжує всіляко сприяти Збройним силам України. Він зазначив, що пожертви на потреби Збройних сил України в УГКЦ надаватимуть і надалі. Про це можуть свідчити повідомлення, наведені нижче.

КАПЕЛАНИ УГКЦ ПІДТРИМУЮТЬ БОЙОВИЙ ДУХ У МАРІУПОЛІ

З лютого єпархіальні священники-капелани УГКЦ Богдан Вихор та Володимир Ващук здійснюють душпастирське служіння серед військових в Маріуполі та на бойових позиціях. Священники звершують богослужіння у наметі, а також відвідують блок-пости на передовій, провадять спільні молитви, сповідають та голосять Добру Новину.

Душпастирі і військовоє керівництво дякують і за матеріальну підтримку, зокрема, за пральну машину і продукти харчування, надіслані нещодавно Сокальсько-Жовківською єпархією УГКЦ.

ГРЕКО-КАТОЛИКИ З ІСПАНІЇ ПРИДБАЛИ ТА ПЕРЕДАЛИ В ЗОНУ АТО 4 КАРЕТИ ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ

Українські громади Іспанії придбали та передали у зону АТО для потреб військових чотири карети швидкої медичної допомоги. Кошти на закупівлю реанімобілів надійшли від громад та окремих громадян з багатьох міст та провінцій Іспанії.

Військовики висловлюють щиро вдячність українцям в Іспанії за добру справу на благо українського війська.

ЕКЗАРХ ХАРКІВСЬКИЙ УГКЦ ПРОВІДА ВАЖКОПОРАНЕНИХ БІЙЦІВ

Владика Василь (Тучапець) відвідав Військово-медичний клінічний центр Північного регіону у Харкові, де проходять лікування та реабілітацію українські військові. Екзарх Харківський провідав важкопоранених бійців, помолився за їх здоров'я та передав допомогу від громади церкви Царя-Христа УГКЦ у Бостоні (США), парохом якої є о. Ярослав Налісник. Діаспора передала кошти через Злучений Український Допомоговий комітет.

Поранені щиро подякували добродіям за підтримку. Окрім матеріальної допомоги, УГКЦ духовно опікується пораненими воїнами, адже у госпіталі вже понад півроку служать капелани з різних куточків України.

ЧЕРГОВА ДОПОМОГА В ЗОНУ АТО ВІД ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ

Єпископ-помічник Івано-Франківської архієпархії Преосвященний Йосафат (Мошчич) благословив відправлення двох автомобілів допомоги для військових в зону АТО. Цього разу допомога сформована у спільній праці БФ «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ» та самою архієпархією.

«Від Івано-Франківського «Карітасу» надано цілий автомобіль продуктів для польової кухні з розрахунком на 600-700 порцій, приблизно терміном на один місяць, яка кормить військових та жителів м. Маріуполь, а також духовну бібліотеку, яку передано від Архикадрального митрополичого собору Воскресіння Христового м. Івано-Франківська», – повідомляє о. Володимир Чорний, директор БФ «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ», який особисто супроводжуватиме доставлення цієї допомоги.

Крім того, для Івано-Франківського спецбатальйону МВС надіслано 30 комплектів термобілизни, 11 пар взуття (берців), 11 комплектів форм на загальну суму 130 тисяч гривень

(Далі, на стор 4)

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА

(Продовження, початок на 1 стор.)

Упродовж історії спасіння були різні моменти, коли Божий люд переходив важкі випробування. Один такий період був у час пророка Авакума, про якого згадуємо в Пасхальній Утрені. Він жив у перехідну пору, коли вавилонська імперія розросталася на руїнах асирійської. Нова світова потуга виявилася такою самою жорстокою, як і попередня. Хоч змінилася влада, однак характерні імперські елементи залишилися незмінними: ідеологія власної «величч», жадоба слави, багатства й чужої території – і все це підсилене звичною брехнею і насильством.

Стояти на сторожі з пророком у цю пасхальну ніч серед людського розчарування та безсилля – означає витривало очікувати спасенної Божої дії, вияву Його перемоги над ворогом і насильником. Каже Авакум: «Я стану на моїй сторожі, стоятиму на моїй башті і виглядатиму, щоб подивитись, що Він мені скаже й що відповідь з приводу моєї скарги» (Ав. 2, 1). І ми нині разом із пророком звиваємо до Бога: «Докіль, о Господи, буду звивати – і Ти не вислухаєш? Кричатиму до Тебе про насильство – і не врятуєш?» (Ав. 1, 2).

На цей клич страждання віруючого серця подається сьогодні всемогутня Божа відповідь: «Бог... приходиться... Його велич небо окриває і земля повна Його слави. Сяйво Його немов світло денне, з рук у Нього блиск проміння; там – сховок Його сили!» (Ав. 3, 3-4). Провіщена Божа слава і велич, блиск і сяйво – це світло Христового Воскресіння, яке випромінює тепер на нас так само, як і тоді, коли Христос розпрошив військову сторожу та переможно вийшов із запечатаного гробу. Пісня сторожі пророка Авакума здійснюється у благовісті «Христос воскрес!». Воскреслий Христос показує нам, що Бог вислуховує і наші благання, спішить із визволенням до тих, хто щоденно і витривало стоїть на сторожі молитви за Україну. У цю світлосяйну ніч свята Церква оспівує Божу перемогу і в молитовному чужанні пасхальних богослужінь разом із пророком Авакумом вказує на «світлоносця-ангела, що ясно звіщає: Нині спасіння світові...»!

Сьогодні на рідних землях наша Церква покликана видавати пророчий голос про неминучість перемоги над ідопоклонством, брехнею і насильством. Воскреслий Господь розвіяв страх апостолів словами: «Мир вам, як послав Мене Отець, так і Я посилаю вас» (Ів. 20, 21). Ці слова промовляють також до нас і дають нам сили не тільки встояти перед нападником, а й перемогти наше внутрішнє зло: зневіру, втому і страх. Революція гідності ще далеко не довершена, поки Христовий мир не запанував у наших серцях – тільки з Христом потрібно, за словами слуги Божого митрополита Андрея Шептицького, подолати еґоїстичну «отаманщину», корупцію та залишки безбожної системи в стосунках між державними інституціями і суспільством.

Мир Христовий сьогодні є під загрозою не тільки в Україні. Всюди, де справжні християни ісповідують воскреслого Господа і живуть Його святим Євангелієм, відновлюються давні переслідування і постають нові виклики. Ми молимося за навернення кожного, хто словами ісповідує Ісуса Христа, але ділами чинить зло і неправду, які ще так глибоко вкорінені в людських серцях. Особливо молимося за наших братів і сестер в українському Криму і Донбасі, а водночас за переслідуваних до мучеництва братів-християн на Близькому Сході. Ми розуміємо, наскільки загрозовою для віри є

самовпевнена споживацька культура Заходу, який призабув свої християнські корені й цінності. Нам може здаватися, що ми в нашій духовній боротьбі наче оточені звідусіль, і тому молитва до Господа пророка Авакума є також нашою молитвою: «Чи ж не почуєш? Чи ж не вислухаєш? Чи ж не врятуєш?» Сьогодні до нас, що звиваємо до Бога про насильство і неправду, до нас, що стоїмо на сторожі молитви, приходять світлоносний ангел і ясно звіщає про перемогу воскреслого Христа. Він несе втіху і мир тим, хто оплакує загиблих, дає впевненість Господньої перемоги над насиллям, агресією, злом і неправдою.

«Нині спасіння світові, бо воскрес Христос як всемогутній».

Святкувати Пасху серед війни – це вміти вже сьогодні бачити у воскреслому Христові нашу перемогу. Вона повинна передусім відбутися в наших душах і наповнити собою серце кожного, хто дійсно вірить, що Христос воістину воскрес! Ця віра в перемогу Воскреслого дозволяє тим, хто на передовій, стати перед обличчям смерті і мужньо та впевнено захищати свою землю. Ця сила Воскреслого дає нам можливість протиставитися ненависті до тих, які дали себе обманути ненаситною імперською ідеологією брехні та насильства. Ця перемога Христа як воскреслої Істини є певним успіхом кожного, хто говорить і свідчить правду про те, що відбувається в Україні. Ця Христова правда дозволяє кожному, хто вважає себе Його учнем, бути справжнім апостолом Благовісті миру й любові.

Наша перемога у воскреслому Спасителєві над видимим і невидимим супостатом, можливо, настане не в одну мить, а наблизатиметься поступово, з дня на день, щоб об'явитися в усій своїй повноті. Отже, те, що пророк Авакум уже бачив, уже святкував, уже отримував як завдаток майбутнього, те і ми сьогодні святкуємо в усій повноті: Воскресіння Христа!

Дорогі в Христі! У цей світлий день Христового Воскресіння прагну поділитися з вами цією пасхальною радістю. З усього серця бажаю, щоб наше святкове вітання «Христос воскрес» покріпило нас у вірі, усунуло втому боротьби, дало радість надії в повноту перемоги і світле майбутнє України. Це побажання скеровую і до тих, що на поселеннях вболівають за своїх рідних і друзів на рідних землях, та допомагають, хто як може, молитовно і матеріально. Хоч би де ми жили, будьмо благовісниками справжньої Революції гідності, яка може ґрунтуватися тільки на постійному наверненні до воскреслого Господа та на втіленні Христової Благовісті в нашому житті.

Усім вам, в Україні та на поселеннях суцям, засилаю сердечні святкові вітання. Щиро зичу вам благословенних свят Воскресіння Господнього, смачного свяченого яйця та світлої пасхальної радості!

Благодать воскреслого Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога-Отця і причастя Святого Духа нехай буде з усіма вами.

Христос воскрес! – Воістину воскрес!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у Квітну неділю, 5 квітня (29 березня) 2015 року Божого

Цьогоріч виповнюється 150 років від дня народження Андрея Шептицького. Тому до 29 липня у Львові планують поставити пам'ятник митрополитові Андрею. Однак наразі Церква й громадськість не можуть між собою погодити місце встановлення пам'ятника.

Ще 2010 року обрали концепцію, яка мала б лягти в основу пам'ятника. Переможцем став проект Михайла Федика та Ігоря Кузьмука. Однак, щоб реалізувати його, потрібно повністю перепланувати площу, перенести дорогу, яка пролягає попри храм святого Юра, а також частково вирубати столітній сквер. Натомість у львівській громаді є своє бачення. Активісти виступають проти вирубування зеленої зони, закликають шукати інше місце для монументальної споруди, тому на знак протесту влаштовують сніданки у сквері, щоб привернути увагу до проблеми.

Оскільки ці перипетії відбуваються неподалік собору, «Газета» вирішила дізнатися, яке вирішення конфлікту бачить Церква? Як залагодити суперечку із львівською громадою? Про це говоримо з архієпископом Львівським, владикою Ігорем Возьняком.

– Високопреосвященний владико, нині точиться багато розмов про спорудження пам'ятника митрополитові Андрею Шептицькому. Розкажіть, будь ласка, чим ця особистість важлива для нас, чому його пам'ятник повинен бути у Львові?

– Особистість митрополита Андрея Шептицького дуже важлива. Він був не лише церковним служителем, а й діячем, котрий мав велику вагу в суспільстві, якого шанували не лише в Україні, а й за кордоном. Його радо зустрічали в усіх країнах, які він відвідував. Крім того, кир Андрей мав контакт з різними політичними представниками. Він хотів і всі свої зусилля скеровував на те, щоб Україна була вільною, мала свою територію. Він уболівав за український народ. Митрополит був великим меценатом: допомагав студентам, які їздили на навчання, митцям, скульпторам, художникам.

Розкажу цікавий факт. Ще за життя владика Михайла Гринчишина, який перебував у Парижі, тамтешня жінка хотіла подарувати нам ангела, якого виліпив її чоловік, котрому митрополит Андрей Шептицький дав гроші, щоб той зміг виїхати за кордон. Чоловік помер, а його дружина бажала, аби цього ангела привезли в Україну та поставили в митрополичих палатах, де жив Андрей Шептицький. За її словами, така була воля її чоловіка. Після цього ми вирішили, що повинні поставити пам'ятник митрополитові Андрею. Цього року виповнюється 150 років з дня народження митрополита, який був великим слугою Божим. Таким особам потрібно ставити пам'ятки, потрібно шанувати та звеличувати їх. Я гадаю, митрополит Шептицький – одна з провідних постатей України, таких не було протягом усієї історії нашої держави. У час війни таких людей не було багато: він боронив Україну, рятував життя та йшов на великий ризик задля добра.

– На жаль, нині точиться багато суперечок щодо місця встановлення пам'ятника та реконструкції площі. Громадські активісти не хочуть вирубування скверу. Яка позиція Церкви щодо цього?

«Нам дуже гірко, що є противники встановлення пам'ятника Митрополитові», – владика Ігор

– Нам дуже гірко, що є противники встановлення пам'ятника митрополитові Андрею. Я не знаю, які вони мають на це підстави. Ні я, ні наші вірні не сподівалися, що пам'ятник викличе такий спротив та обурення в активістів. Ми думали, що все пройде дуже легко. Проте, як з'ясувалося, маємо ворогів. Знаєте, в Криму є наш священик, у якого російські спецслужби випитували, чи він, бува, не з Церкви, якою керував Андрей Шептицький. Ось яке до нашої Церкви вороже ставлення. Тому відразу видно, звідки ростуть ті корені. Ворогів є багато не лише в Україні, але й поза її межами. Є люди, які не хочуть цього пам'ятника. Знаєте, до нас приходили ці протестувальники, і, як з'ясувалося, вони майже нічого не знають про митрополита. Їхні знання були дуже поверхневі та неточні.

– А чи не доцільно було б поставити пам'ятник там, де пропонують громадські активісти, не зносити сквер і в такий спосіб залагодити конфлікт? Не думали піти назустріч громадськості?

– Ідеться не про руйнування площі, а, навпаки, ми хочемо зробити її кращою. Тут планують насадити нові дерева, кущі, зробити дитячий майданчик та облаштувати доріжки. Ми хочемо зробити площу красивішою, щоб після себе щось доброго та пам'ятного залишити. Чому всі говорять про руйнування? Буде гарна площа перед собором, а дорога буде обходити сквер. Не бачу в цьому руйнації.

– А чому площа перед собором так важлива для храму?

– У нас – величезна церковна громада. Отож, матимемо можливість розмістити всіх охочих перед храмом. За потреби, біля головного собору зможемо виставити престол та провадити спільну молитву.

– Який Ви бачите вихід із ситуації?

– Поки що не бачу вирішення проблеми. Думаю, облаштування площі – завдання міста, й міська рада має це вирішити. Пам'ятник стоятиме в будь-якому разі. Плануємо його спорудити до 29 липня. Хоча й розташування його ще не знаємо. Ми не ухвалюємо жодних рішень. Думаю, добре було б скликати майдан, який би продемонстрував волю церковної громади. Нехай вийдуть противники пам'ятника й запитають думку вірян. Нехай люди скажуть своє слово. Якщо ж громада скаже, що не хоче пам'ятника в сквері, тоді ми не будемо його споруджувати.

– За Вашими спостереженнями, церковна громада підтримує таку реконструкцію площі?

– Очевидно, що так. Громада хоче поставити пам'ятник митрополитові. Ми покладаємо багато зусиль, щоб віряни знали про Андрея Шептицького: говоримо про нього, цитуємо та згадуємо його. До речі, у Прилбичах, де народився митрополит і де було його помешкання, готують різноманітні акції на честь Андрея Шептицького. Крім того, плануємо випустити великий фотоальбом, в якому, крім інших, будуть знімки, які ще не були опубліковані, багато людей їх ще не бачило. Церква робить усе для того, аби прославити цього чоловіка. Та я не бачу зустрічної ініціативи з боку міської влади, вони не роблять жодних кроків, щоб ушанувати пам'ять митрополита.

Розмовляла Христина ПАРУБІЙ,
«Львівська газета»

Звернення до вірних Львівської архієпархії та всіх людей доброї волі

Дорогі у Христі браття та сестри, звертаюся до Вас у справі віддання шани Слuzі Божому Митрополиту Андрею Шептицькому.

Усім добре відомим є життя та діяльність цього великого мужа української землі. Сьогодні звертаю Вашу увагу на одну із найважливіших рис нашого Митрополита – любов до кожної особи. Властиво він, незважаючи на різні життєві труднощі – вигнання, переслідування, війни – залишився вірним Богові та людям. Він високо цинив життя та дбав про добробут теперішнього та прийдешніх поколінь. Митрополит Андрей передав нам багату спадщину: Національний музей у Львові, монастирі, Музей «Русалки Дністрової», школи та багато іншого.

Задля збереження пам'яті, пошанування велетня нашого народу та популяризації його особи і вчення, яким надалі просвічує український народ, потрібним є встановити пам'ятник Слuzі Божому Митрополиту Андрею Шептицькому у Львові. Впродовж останніх років було скликано організаційний комітет по встановленню такого пам'ятника. Сьогодні вже завершилися конкурси на кращий пам'ятник, який планується встановити на площі перед Архикафедральним собором святого Юра.

Плин часу наближає нас до знаменної дати – 150-ліття від дня народження і 70-ліття від моменту, коли перестало битися Велике Серце українського Мойсея в 1944 році. Митрополит Андрей залишив нам велику спадщину, як наукову так і матеріальну, за яку маємо бути щиро вдячні.

Звертаюся до всіх людей доброї волі із проханням про фінансову підтримку у спорудженні пам'ятника Слuzі Божому Митрополиту Андрею Шептицькому, як знак вдячності українського народу своєму синові та духовному батькові.

Пожертви на споруду пам'ятника Митрополиту Андрею можна скласти у бухгалтерії Курії Львівської архієпархії УГКЦ або перерахувати на спеціально відкритий рахунок:

Курія Львівської архієпархії УГКЦ
Рахунок 2600201941269/ гривня/
в ЛЦФ ПАТ «КРЕДОБАНК» м. Львів
ЄДРПОУ 22392807 МФО 325365

Призначення платежу: Добровільна пожертва на будівництво пам'ятника Митрополита А.Шептицького. Без ПДВ.

З молитвою та архиєрейським благословенням,

† ІГОР

**Архієпископ і Митрополит Львівський
Львів, 16 лютого 2015 року Божого**

Церква підтримує наших захисників

(Продовження, початок на стор 2)

ЛЬВІВ: ГАРНІЗОННИЙ ХРАМ МІСТА ВІДПРАВИВ АВТО ДЛЯ ПОТРЕБ АТО

У гарнізонному храмі Львова освятили автомобіль, який відправився для потреб українських бійців на Схід України. Обряд освячення здійснив голова Центру військового капеланства та настоятель Гарнізонного храму свв. апп. Петра і Павла УГКЦ. Авто було придбано за кошти жертводавців на потреби армії при Гарнізонній церкві та львівських добровольців.

ЛОНДОН: ВЛАДИКА ГЛІБ (ЛОНЧИНА) ОСВЯТИВ АВТОМОБІЛІ ДЛЯ АТО

Українці Великобританії придбали три автомобілі типу «універсал» для військових, які перебувають у зоні бойових дій на Донбасі. Перед відправкою на схід України автомобілі, інші матеріали та обладнання були освячені єпископом УГКЦ владикою Глібом (Лончиною) біля храму Пресвятої скитальчої родини в місті Лондоні. «Ці авто доповнять необхідними матеріалами та обладнанням для українських солдатів», – запевнили волонтери.

МОНАХИ-ВАСИЛІЯНИ ОРГАНІЗУВАЛИ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

Ченці Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні організували допомогу для захисників України. За зібрані у василіянських монастирях кошти було придбано близько 60 комплектів британської військової форми, пральну машину, електричний чайник, медичні засоби та інші потрібні матеріали. Крім цього, ректор ВІФБС о. Йосафат Хаймик, ЧСВВ, постарався про комп'ютер з навігаційною системою і картами місцевостей, що дуже потрібні для розвідників. За сприяння бр. Володимира Кмиця, ЧСВВ, усю допомогу прикордонникам було доставлено і передано у смт Сартана, що в околицях Маріуполя.

Військові висловлюють щиру подяку усім настоятелям, ченцям, небайдужим мирянам і дітям, які передали листи підтримки військовослужбовцям!

ДОПОМОГИ НА 2,5 МІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ ТА АВТІВКИ ПЕРЕДАЛИ ДЛЯ АТО ПРИХОЖАНИ УГКЦ ТЕРНОПОЛЯ

7 машин для бійців на Сході та допомогу на 2,5 мільйона гривень зібрані і передали прихожани Тернопільсько-Зборівської єпархії Української Греко-Католицької Церкви. За кожну копійку в архієпархії звітують, священники передають допомогу безпосередньо бійцям у руки.

На Схід Тернопільсько-Зборівська архієпархія передала вже 7 автівок, останню – реанімобіль – допомогли придбати заробітчани з Німеччини та Італії. Загалом на потреби армії вірні вже зібрані понад 2,5 мільйона гривень. Священники Тернопільсько-Зборівської архієпархії періодично їздять і служать на Сході. Деякі духівники постійно перебувають на передовій з бійцями. Владика Василь Семенюк закликає до посиленої молитви.

ВІЙСЬКОВІ КАПЕЛАНИ СТРИЙСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ВІДВІДАЛИ БІЙЦІВ У ЗОНІ АТО

Військові капелани Стрийської єпархії о. Ростислав Височан, о. Олександр Ройко та о. Іван Васишин повернулись із душпастирських місій із зони АТО. Впродовж трьох тижнів вони служили в Донецькій та Луганській областях. Важливим моментом цих місій став новий досвід капеланів, які працювали в штабі АТО і в військово-польовому госпіталі.

Варто зазначити, що протягом бойових дій у зоні АТО військові капелани Стрийської єпархії регулярно відвідують українських військовослужбовців, для яких звершують богослужіння, провадять спільну молитву, а також сповідають та голосять Добру Новину.

(колонку підготовлено за матеріалами порталу КІРІОС)

До Києва збираються повернути останки Ярослава Мудрого

Наукові співробітники національного заповідника «Софія Київська» найближчим часом планують реалізувати проєкт з повернення до України останків великого київського князя Ярослава Мудрого. Як передає «24 канал», про це під час прес-конференції повідомила в.о. гендиректора заповідника «Софія Київська» Неля Куковальська.

За її словами, останки київського князя, які були втрачені під час Другої світової війни в час окупації Києва, можуть

перебувати у США.

«Я вірю в те, що ми знайдемо кістки Ярослава Мудрого; ми уже приблизно знаємо, де вони перебувають. Вже є велика група вчених, які живуть в Америці, є також представники діаспори, є люди в уряді Америки, які цього щиро бажають», – сказала Куковальська.

На уточнююче запитання журналіста, чи точно відомо, що останки князя Ярослава Мудрого перебувають на території США, Куковальська відповіла ствердно.

На фото: саркофаз Ярослава Мудрого в Софії Київській

12 березня у Ватикані повідомили про те, що Святіший Отець Франциск дав свою

У Тернополі буде ще один єпископ

згоду на канонічне обрання Синодом Єпископів УГКЦ отця Теодора Мартинюка, студита, дотеперішнього ігумена Свято-Успенської Унівської лаври, на служіння єпископа-помічника Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, надаючи йому титулярний осідок Мопти.

Архієрейська хіротонія владика Теодора відбудеться у відпустовому центрі Зарваниця, у соборі Зарваницької

Матері Божої. Літургія з Чиним архиєрейської хіротонії розпочнеться о 10.00. А напередодні, 21 травня, відбудеться Чин архиєрейського найменування (початок о 18.00). Головним святителем буде Глава УГКЦ Святослав (Шевчук), а співсвятителями – Архієпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василь (Семенюк) та єпископ-помічник Львівської архієпархії Венедикт (Алексійчук).

Іконописні твори в'язнів презентують в Івано-Франківську

Всеукраїнська виставка ікон та різьби, людей у місцях позбавлення волі представлена в Івано-Франківську.

Вишивка, бісероплетіння, випалювання, різьба по дереву, художня інсталяція, в'язання та вітражі – понад 160 ікон, оздоблених різними художніми техніками, представлені у міському Краєзнавчому музеї. Майстри робіт – в'язні з усієї України: Донецька, Луганська, Чернігова, Києва, Івано-Франківська тощо. На виставку, кажуть організатори, відібрано найкращі роботи, – повідомляє власкор РІСУ Юлія Головчин.

Організатором виставки-конкурсу є голова Патріаршої комісії у справах душпастирства у місцях позбавлення волі УГКЦ о. Костянтин Пантелей (м. Київ). Мета виставки – відкрити для суспільства колишніх засуджених з точки зору духовності. Співорганізатор о. Іван Жук каже, що мистецтвом може займатися будь-яка людина, і це не залежить від місця її перебування.

Ікони планують продавати. Виручені гроші підуть на всі в'язниці України. За словами священнослужителів, ці роботи показують шлях людини до самопізнання.

Виставка розпочалася 11 березня і триватиме до 11 квітня. Надалі експозиція ікон продовжиться у Львові. До цього вона вже побувала в Києві, Чернігові, Дніпропетровську та Харкові.

Парламентський Комітет з питань науки і освіти вирішив підтримати законопроект щодо заснування релігійними організаціями навчальних закладів державного стандарту освіти. Автори проєкту пропонують зрівняти релігійні організації у правах з громадськими, благо-

Церкви отримають право засновувати навчальні заклади

дійними та іншими організаціями і фізичними особами, які мають право засновувати приватні навчальні заклади. Вони посилаються на багаторічний успішний досвід діяльності церковних шкіл у розвинутих країнах, наприклад, у Великобританії, Німеччині, Франції, США, Бельгії, Польщі.

Після тривалих дискусій Комітет з питань науки і освіти вирішив підтримати законопроект

за основу у першому читанні з подальшим доопрацюванням. А голова Комітету Лілія Гриневич наголосила: «Засновані релігійними організаціями навчальні заклади будуть ліцензуватися та дотримуватися державного стандарту, який гарантуватиме науковий характер освіти. При цьому питання взаємодії Церкви і держави не виключаються нормами Конституції України».

Християнське життя у Донецьку триває

В останній час особливих випробувань зазнають греко-католики Сходу України, зокрема, Донеччини. Все ж віра тримає людей, і храми не є порожніми. Так, за словами о. Івана Талайла, сотрудника донецької парафії св. Миколая Чудотворця, греко-католики міста щоп'ятниці моляться Хресну дорогу. Сьогодні в місті взагалі немає священників РКЦ, тому римо-католики приходять на богослуження до греко-католицького храму. «Дні духовної віднови для прихожан відбуватимуться, скоріше за все, у Страсному тижні. А ось 21 березня у нас відбулося вже традиційне соборування, до якого приступило близько 65 вірних», – розповів священник.

Як оповідає душпастир, донеччани досить глибоко переживають Великий піст: «Мушу зауважити те, що люди тут дуже серйозно ставляться до посту. Наприклад, деякі вірні приходять до мене і просять благословення на споживання молочних страв. Одна жінка брала благословення на споживання їжі лише раз на день. Чесно кажучи, я став

священником не так давно. Проте на Заході України я такого не зустрічав. Чоловіки часто підходять і діляться тим, як вони переживають період Великого посту. Зокрема, розповідають, що стараються не вживати алкоголю і не палити».

Варто зазначити, що віднедавна священникам в Донецьку допомагає сестра-студитка Теодозія, яка перед тим перебувала в монашому скиті в Многопіллі на Донеччині.

Руслана ТКАЧЕНКО,
прес-служба Донецького екзархату УГКЦ

Відбулася вистава про священномученика Омеляна Ковча

емно, що участь у ній взяли ще цілком юні актори, учні середніх класів загальноосвітньої школи. Головну роль отця Омеляна виконував керівник театру, автор вистави Зеновій Козак.

Треба сказати, що в такий спосіб парафіяни храму св. Миколая м. Перемишляни популяризують знакову постать в історії Української Церкви та народу. Адже отець Омелян Ковч у своїй діяльності був виразним знаком Божої правди, справедливості, доброти і милосердя, яке виходило поза межі національних чи релігійних переконань.

Слід відзначити, що протягом минулого року ця вистава була представлена у містах Львівської та Івано-Франківської областей. Цього року такі виїзди будуть продовжуватися і в інші регіони нашої країни.

У Хрестопоклонну неділю у Народному домі м. Перемишляни місцевий народний театр під керівництвом Зеновія Козака виступив з виставою «Отець Омелян». Виставу було присвячено 71-й річниці від дня смерті пароха м. Перемишляни і концтабору Майданек, покровителя дуцпастирів УГКЦ, громадського діяча і патріота-отця Омеляна Ковча.

Вистава була надзвичайно цікавою. Дуже при-

У Луцьку говорили про мирянське служіння у Церкві

У Луцьку, з ініціативи Комісії у справах мирян, був проведений тренінг для координаторів мирянських ініціатив у Луцькому екзархаті на тему: «Мирянське служіння у Церкві: екзархаті, деканаті, парафії».

Захід розпочався спільною Божественною Літургією у храмі св. Василя Великого при монастирі отців-василіян. Очолив св. Літургію голова Комісії у справах мирян Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства о. Василь Білаш. Перед богослужінням до присутніх з вітальним словом звернувся о. Володимир Лещишин, голова Комісії у справах мирян Луцького екзархату, у якому підкреслив важливість служіння мирян у Церкві та заохотив до активної участі у тренінгу.

Далі учасники зустрічі заслухали дві доповіді. Перша стосувалася історії мирянських

рухів в Європі та Україні (її представив д-н Тарас Шевчук). У другій частині о. Василь Білаш розповів про структуру комісії мирян, її завдання у координації мирянських спільнот та організацій, презентував методичні друковані напрацювання комісії (збірники, буклети).

Наприкінці учасники мали можливість поділитися прикладами зі своїх парафій та спільнот, думками та пропозиціями для більш ефективного служіння мирян у Церкві. Завершився тренінг спільним обідом та молитвою.
о. Володимир ЗІНЬКО

У Шепетівці вулицю перейменували на честь митрополита Андрея Шептицького

12 березня відбулася 66 сесія міської ради м. Шепетівка (Хмельниччина). Депутати прийняли рішення перейменувати вулицю та провулок Тургенева на вулицю митрополита

Андрея Шептицького. З відповідною пропозицією звертався владика Василь Семенюк, Архiepіскоп Митрополит Тернопільсько-Зборівський, та вірні греко-католицької громади

міста св. мучеників Бориса і Гліба на чолі з о. Василем Боднаром. Перейменування вулиці відбулося з нагоди 150-річчя від дня народження митрополита Андрея.

ЦЕРКВА Є ЛІДЕРОМ РЕЙТИНГУ ДОВІРИ УКРАЇНЦІВ

За повідомленнями статистиків, наразі серед інститутів влади і суспільства найбільшою довірою громадян користується Церква (62% довіряють, 24% – не довіряють), армія (57% довіряють, 34% не довіряють), а також громадські та волонтерські організації (57% довіряють, 34% не довіряють). Дані проведеного опитування «Research & Branding Group» опубліковані на сайті компанії.

Більшою мірою жителі країни не довіряють (58%), ніж довіряють (32%) засобам масової інформації. Політичним партіям наразі не довіряє переважна більшість потенційних виборців (81% не довіряють, 8% довіряють).

Дослідження було проведено в період 6-16 березня 2015 року (за винятком АР Крим, Донецької і Луганської областей і м. Севастополь). Респонденти відбиралися за квотною вибіркою, що репрезентує доросле населення України за регіоном проживання (область), статтю і віком. Всього був опитаний 1501 респондент. Очікуване середнє відхилення вибірки складає +3%. Про це повідомляє УНІАН-релігії.

За матеріалами PISU

У ПОЛТАВІ ГРЕКО-КАТОЛИКИ ПРОВЕЛИ ХРЕСНУ ДОРОГУ

У м. Полтава, поблизу каплиці святого Архистратига Михаїла у меморіальному комплексі загиблим воїнам та правоохоронцям, відбулася Хресна дорога. Слід зауважити, що в самій Полтаві така Хресна дорога просто неба на одній із центральних вулиць міста, у такому незвичному форматі відбулася вперше. На молитву зібралось близько сотні полтавців. Цю молитву провадив ректор Київської духовної семінарії отець Петро Жук разом із семінаристами. Гості прибули з Києва на запрошення отця Юрія Кролевського, пароха полтавської громади УГКЦ Пресвятої Тройці.

Протягом усіх стацій молилися за воїнів АТО, правоохоронців, за їхні родини, дітей, за мир та спокій на українських землях. Рівно ж молилися і за тих, які зранені та не можуть очистити свою свідомість, за людей, в яких є рани пропаганди, ідеології, ненависті та злоби. Полтавці, які взяли активну участь у Хресній дорозі та долучилися до молитви, серед яких – воїни АТО, правоохоронці, військові, підприємці, педагоги, школярі та студенти – були вражені такою гарною динамічною постановкою молитви, словами проповіді ректора та співом семінаристів, який було чути на багатьох вулицях м. Полтави, – повідомляє Християнський портал KIPIOS.

У ЧЕРНІВЦЯХ, ЗА ТРАДИЦІЄЮ, ХРЕСНА ДОРОГА БУЛА ЕКУМЕНІЧНОЮ

Вже за традицією, цьогорічна Хресна дорога у Чернівцях була екуменічною: у ній взяли участь греко-католики, римо-католики та представники Вірменської апостольської церкви. Хресну ходу очолив єпископ Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ владика Василь (Івасюк).

Разом з усіма городянами центральними вулицями міста йшло і багато священників. Всі молилися за мир та спокій в Україні, за своїх рідних, які воюють на Сході. Саму Хресну ходу супроводжувала мелодія трагічної пісні «Пливе кача». Священники різних конфесій і парафіяни читали уривки з Євангелія, які відтворюють останні дні земного життя Ісуса Христа. Вони звучали українською, польською, вірменською та російською мовами.

Про символіку Хресної дороги голосив настоятель Малої базиліки Воздвиження Всечесного Хреста отець Марек Дроздік: «Ісус ніс хрест Сам. Один. І ніхто Йому не допомагав. А ми пронесли хрест разом, кожен підставляв свою руку, і це – знак нашої єдності».

Папа, Церква, Ватикан

ЩЕ РАЗ ПРО «НЕПОМИЛЬНІСТЬ» ПАПИ

Кожен міф має підстави. Завжди є певна причина. Звідки походить міф про «непомилність»?

Швидше за все, його витoki слід шукати в неправильному перекладі терміну. Латинське слово «infallibilitas» можна перекласти і як «безпомилковість», і як «непомилність» (безгрішність). Тобто в латинському слові немає нічого спільного з коренем «ressatum», що означає «гріх». Це – проблема перекладу. Причому якщо розглядати слово «непомилність», то походження його пов'язане не зі словом «безгрішність», а зі словом «помилка». Тобто коли ми говоримо про припустиму помилку (похибку) в галузі математики чи соціології, це не означає, що 2-4% роблять гріх. Це межа похибки. Отож, швидше за все, це пішло від таких непорозуміннь і набуло, на жаль, ідеологічного та, часом, юридичного забарвлення. Тому в полеміці щодо Католицької Церкви часто спливає цей міф.

Насправді ж, ніхто й ніколи в Католицькій Церкві не говорив, що Папа безгрішний. Нікому нічого подібного не могло спасти й на думку.

Церква за своєю природою – соборна. В Катехизмі сказано, що непомилність – правильний термін – це дар Святого Духа. Цим даром користується не окрема людина. Він даний Церкві. Тому в перші століття Церкви, коли починає визначатися християнське віровчення, саме такою непомилністю володіє Собор, на якому ієрархи, в єдності між собою, під дією Святого Духа проголошують догмати (істини віри), загальні для всієї Церкви. Так було встановлено догмати, спільні для Католицької Церкви та Православних Церков: про природу Христа, про Богоматеринство Діви Марії. Коли виникали якісь розбіжності та суперечки, то це вирішувалося саме Соборами. Збирався Собор, приїжджали єпископи, сперечалися, роздумували, молилися, доводили і визначали. І рішення Собору становило основу, фундамент віри. Якщо ти хочеш бути християнином – ти повинен це приймати. Якщо ти цього не приймаєш, то ти – еретик або схизматик. Саме така безпомилковість (непомилність) у вигляді Собору була характерна для Церкви.

Католицький медіа-центр CREDO

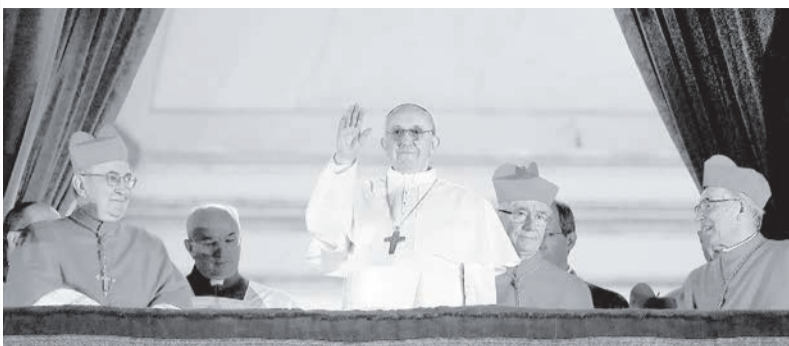
ПАПА ФРАНЦИСК РЕОРГАНІЗУВАВ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ В УГОРЩИНІ

20 березня у Ватикані повідомили, що Папа Франциск реорганізував Греко-Католицьку Церкву в Угорщині, створивши Митрополічу Церкву свого права.

Святіший Отець підніс дотеперішню Гайдудорозьку єпархію для вірних візантійського обряду до гідності архієпархії, з осідком у Дебрецені, а першим митрополитом призначив дотеперішнього єпарха Гайдудорозького владику Філіпа Кочіша. Одночасно Папа підніс до рівня єпархії, підпорядкувавши її новоствореному митрополічому осідку, дотеперішній екзархат у Мішкольці для вірних візантійського обряду, призначивши першим єпархом дотеперішнього екзарха владику Атанаса Ороса, – повідомляє Християнський портал КІРІОС з посиланням на Радіо Ватикан.

Святіший Отець також створив Ньїредгазьку єпархію для вірних візантійського обряду, викремивши її з території дотеперішньої Гайдудорозької єпархії, підпорядковуючи її новоствореному митрополічому осідку. Апостольським адміністратором вакантного осідку призначено владику Атанаса Ороса.

Два роки понтифікату Папи Франциска

У березні виповнилося два роки понтифікату Папи Франциска. Пригадаймо, як це було.

«Браття і сестри, добрий вечір!» – таке незвичне привітання пролунало 13 березня 2013 року з уст новообраного Єпископа Риму, який вийшов, щоб уділити своє перше благословення вірним, які заповнили площу Святого Петра у Ватикані, очікуючи результатів конклаву. «А тепер хочу дати вам своє благословення, але спочатку хочу вас попросити однієї ласки. Перше, ніж єпископ поблагословить свій народ, прошу вас помолитися до Господа Бога, щоб мене поблагословив». Папа попросив помолитися у тиші, і площа, яка перед тим здавалася невгомною, стихла.

Вже з перших хвилин свого понтифікату Папа Франциск показав свій безпосередній, прямолінійний, простий характер. У ньому відразу проявилися риси пастиря, який звик вибудовувати безпосередні взаємини з людьми, не даючи себе зв'язати протоколами, церемоніями та формальностями.

Як Глава Католицької Церкви, Єпископ Риму постійно наголо-

шує на тому, що Церква повинна бути місійною. Адже якщо би апостоли, отримавши дар Святого Духа, залишилися у світлиці, то Церква була б лише Церквою тієї світлиці. Вони ж, натомість, «вийшли у світ». Необхідність Церкви «виходити назовні» є одним з найчастіше повторюваних закликів Папи Франциска, адже, як він пригадує, «місійний порив належить до її природи».

Протягом цих двох років Святіший Отець 14 разів залишав Ватикан з душпастирськими подорожами, сім з яких були в Італії і 7 – поза межами Італії, коли він відвідав 10 країн.

Першим виїздом Папи Франциска в Італії були відвідини острова Лампедуза, який відомий з того, що тут знаходять притулок біженці з Північної Африки, а його сумна слава пов'язана з тим, що часто біля його берегів трапляються жакливі аварії з численними жертвами, пов'язані з тим, що ці подорожі через Середземне море здійснюються на невідповідних плавзасобах. Першим міжнародним візитом Папи була участь у Всесвітньому дні молоді в Ріо-де-Жанейро в Бразилії.

Папа Франциск про справжню суть Літургії

Ісусів учень не приходив до храму лише для того, аби сповнити заповідь, але для того, щоб зустрітися з Богом та черпати з Його благодаті силу жити згідно з Євангелієм. На цьому наголосив Папа Франциск, проповідуючи під час Святої Меси, яку він у суботу, 7 березня, очолив у римському храмі Всіх Святих з нагоди 50-річчя першої Святої Меси, відслуженої по-італійськи.

Коментуючи євангельський уривок про те, як Ісус прогнав торговців з ерусалимської святині, Святіший Отець звернув увагу на те, що причиною гніву Спасителя було те, що Він не зустрів там людей, які шукали Бога, але тих, які займалися своїми справами. Христові слова: «Не робіть дому Отця Мого торговим домом!» – стосуються не лише торговців, але й вказують на «певний тип релігійності», а жест прогнання торговців з храму є пригадкою про «автентичний культ», яким є «послідовність між Літургією і життям».

У світлі повчань соборової конституції про Літургію «Sacrosanctum Concilium», яка називає Літургію першим і незамінним джерелом, з якого вірні можуть черпати справжній хрис-

тианський дух, Папа вказав на суттєвий зв'язок між життям Ісусового учня та літургійним культом, який є не просто «доктриною для вивчення чи обрядом для сповнення», хоч і про це слід належно дбати, але, насамперед, «джерелом життя та світлом на нашій дорозі віри». Тому Церква закликає «дбати про автентичне літургійне життя, щоб існувала гармонія між тим, що служиться, і тим, чим ми живемо».

«Ісусів учень не йде до храму лише для того, щоби виконати заповідь, щоб почуватися, ніби все гаразд у стосунках з Богом, який поза тим не повинен би занадто втручатися, – вів далі Святіший Отець. – Ісусів учень приходив до церкви, щоби зустрітися з

Ці подорожі для Папи Франциска, насамперед, були нагодою для проголошення Євангелія. Він вирушає у різні частини світу, щоб конкретно і безпосередньо проповідувати Христа. Ще однією метою можна назвати заклики до шукання спільного добра через сприяння мирові й підтримку соціальної справедливості.

Крім уваги до периферії, подорожі Папи Франциска позначені сильним наголосом на «культурі зустрічі», зокрема, у сфері екуменічного та міжрелігійного діалогу. Такі візити, крім того, не обходяться без вияву уваги до тих, кого відкинено за борт суспільства, а з уст Святішого Отця линує постійні заклики до подолання «культури відкинення».

Окремої згадки заслуговують відвідини Єпископом Риму своїх парафій, які стають нагодою для безпосереднього контакту зі своєю паствою. Папа Франциск не лише очолює Святу Месу, під час якої виголошує проповідь без заздальгідь приготованого тексту, але безпосередньо спілкується з представниками різних парафіяльних спільнот, відповідає на запитання дітей і підлітків та сповідає. Так Папа впроваджує у життя свою пораду, дану пастирям, які повинні «мати такий запах, як їхні вівці».

Папа Франциск постійно просить про молитву. І сьогодні, в другу річницю його обрання, маємо додатковий стимул, щоб виконати це його прохання.

За матеріалами Радіо Ватикану, CREDO

Господом і знайти в Його благодаті, яка діє через Святі Тайни, сили для того, щоб думати й діяти згідно з Євангелієм. Отож, ми не повинні себе обманювати, ніби можемо прийти до Господнього дому і «прикривати» молитвами та побожними практиками вчинки, які суперечать вимогам справедливості, чесності чи любові до ближнього. Ми не можемо, відкладаючи справжнє навернення, замінити релігійними практиками те, що належить зробити для ближнього. Культ, літургійні богослуження, є упривілейованим місцем для того, щоб почути Господній голос, який веде на шляхи чесності та християнської досконалості».

Радіо Ватикану

Чи справді знайшли будинок, де провів дитинство Ісус?

Будинок, у якому пройшло дитинство Ісуса, вірогідно, знайдено під будівлею монастиря сестер-назарянок у Назареті (Ізраїль). Принаймні, так стверджує археолог Кен Дарк.

Місце розкопок під монастирем відоме з 1880 року, але воно не було професійно досліджене

до Назаретанської археологічної місії, діяльність якої розпочалася у 2006 році. У статті «Чи справді знайшли будинок Ісуса?» (випуск «Біблійного археологічного огляду» за березень-квітень 2015 року) керівник археологічного проекту «Назарет» Кен Дарк не лише описує руїни будинку, а й дослі-

джує докази, які свідчать про те, що саме тут Ісус провів свої ранні роки.

Під час розкопок виявили «сільський будинок», складений частково з дикого каменю, а частково – з обробленого. Багато деталей будинку досі лишилися неушкодженими, включно з вікнами та дверми. Також під час розкопок було виявлено поховання, урну, а згодом – візантійську церкву.

Рештки, разом з нотатками паломників VII століття «De Locus Sanctis», вказують на те, що будинок, який було знайдено під монастирем, найімовірніше, таки був домом Ісуса у Назареті. Археологічні та географічні докази, надані церквою Благовіщення, «Міжнародним центром Марії» та «Джерелом

Марії», свідчать про те, що саме тут Ісус провів своє дитинство і юність.

Кен Дарк обговорює зв'язок між містом дитинства Ісуса Назаретом та Сепфорією. Вважається, що Йосиф працював у Сепфорії, а Ісус завдяки цьому отримав широкий культурологічний досвід. Але Кен Дарк вважає, що Назарет на той час був набагато більшим містом, ніж традиційно прийнято вважати, а його мешканці особливо берегли юдейські традиції, на відміну від Сепфорії, яка знаходилась повністю під впливом Риму. Частково це підтверджують його дослідження Нагал-Сіфоті – регіону, що розділяє Назарет та Сепфорію.

Biblicalarchaeology

Дві католицькі церкви в кантоні Женева стали жертвами вандалізму в поточному місяці. У церкві Найсвятішого Серця Ісуса в женевському районі Пленпале та храмі св. Петроніла в Шамбезі були пошкоджені статуї Христа. Поліція затримала 28-річного чоловіка, який частково визнав свою провину.

У період з 9 по 13 березня в церкві в Пленпале були пошкоджені завеса, ікона та статуя Спасителя. За свідченням однієї з парафіянок, в скульптурі відломлений і безслідно зник палець руки. У Шамбезі в статуй Христа відбито квазівний палець, під-

У Швейцарії осквернено два католицькі храми

боріддя, частину шиї. На серці Ісуса, яке, за католицькою традицією, зображується посеред грудей, залишилися численні сліди від ударів. Зі статуї Діви Марії була збита корона і хрест. Акти вандалізму в Шамбезі сталися на початку місяця, проте повідомлено про них було лише 16 березня.

Як розповіли в поліції, вандали діяли серед білого дня, коли храми були відкриті – їм навіть не треба було виламувати двері, – повідомляє Християнський портал KPIIOC з посиланням на Blagovest.

«Незвичайним є те, що вандали спокусилися лише на священні зображення, зокрема, на їх лики, – каже священник Венсан Роос. – Злочинці навіть не намагалися пограбувати храми. Однак їхні дії завдали серйозної моральної шкоди, і парафіяни дуже важко пережили ці акти».

«Вони спокусилися на свідчення нашої віри, – сказав у розмові з журналістами один з парафіян. – Дуже боляче бачити це».

Деякий час вірні молитимуться перед знівеченими статуями, оскільки реставрація коштує чималих грошей і займе певний час.

До сих пір Женевський католицький вікаріат не стикався з такого роду актами вандалізму, не беручи до уваги пошкодження статуї Люрдської Богоматері в Тронексі, що сталося минулоріч. Як правило, непрохані гості цікавляться лише скриньками для пожертвувань.

13 березня було затримано підозрюваного в актах вандалізму, уродженця Бангладешу. Молодий чоловік зізнався, що саме він влаштував погром в Пленпале, але заперечує свою причетність до скоєного в Шамбезі.

У серпні затриманий вже опинявся в центрі уваги громадськості та поліції, коли він почав наносити удари металевим прутом по Стіні реформації в Женеві. Не виключено, що він причетний і до інших актів вандалізму. За словами злочинця, він керувався релігійними переконаннями «антихристиянського спрямування».

Виявлено поховання автора знаменитого «Дон Кіхота»

Після 400-річних пошуків археологи віднайшли останки Мігеля де Сервантеса Саа-ведри в одному з монастирів Мадрида. У сідні повідомлялося, що експертам вдалося виявити місце поховання з ініціалами MC, всередині якого знаходяться рештки скелета повністю не зберігся). Знахідка була зроблена в склепі монастиря Де лас Тринітаріас в Мадриді. Фахівці припустили, що вибиті ініціали MC можуть свідчити про те, що тут знаходяться рештки Сервантеса, і почали їх вивчення. Фахівці підтвердили, що знайдені рештки – це рештки автора «Дон Кіхота» і його дружини Каталіни де

Салазар, – повідомляє Християнський портал KPIIOC з посиланням на ZN.

«Вся зібрана інформація у цій справі – історична, археологічна та антропологічна – говорять на користь того, що серед фрагментів кісток, виявлених у підлозі в крипті церкви Тринітаріас, є ті, що належать Мігелю де Сервантесу», – заявив судовий антрополог Франсіско Ечеберрія.

Точне місце поховання Сервантеса залишалося невідомим від часу його смерті в 1616 році. «Ми знаємо, що Сервантес був похований 23 квітня 1616 року. Ми також знаємо, що його поховали в монастирі

Де лас Тринітаріас», особливостей Сервантеса: у нього має бути шість зубів та атрофована ліва рука: під час битви при Лепанто проти турецького флоту в 1571 році він командував абордажною командою на галері «Маркеза»; прострелена в цьому бою ліва рука залишилася частково паралізованою на все життя.

У фахівців є досить точний опис фізичних

Мандруючи Інтернетом

МОЛИТОВНА ХРЕСНА ХОДА ВУЛИЦЯМИ ЛЬВОВА

У Хрестопоклонну неділю вулицями Львова відбулася багатолюдна молитовна хресна хода. З нагоди Року митрополита Андрея Шептицького особливістю цієї ходи були розважання слуги Божого Андрея, які читалися на молитовних зупинках.

У спільній молитві участь взяли: духовенство Львівської архієпархії, монашество, студенти Львівської духовної семінарії Святого Духа, Українського католицького університету, представники влади міста та області, ректори і студентство львівських вищих навчальних закладів. Очолили цю величаву маніфестацію наші єпископи: Високопреосвященний митрополит Ігор та єпископ-помічник Львівський кир Венедикт.

Під час цьогорічної молитовної ходи її учасники несли березовий хрест, який є копією того хреста, що минулого року був освячений у День Незалежності України. Доволі цікавим є такий факт: після освячення той хрест було встановлено у воєнному таборі наших військових в зоні бойових дій, і під час жаклих обстрілів українського військового табору на Донеччині, посеред згарищ наметів і зруйнованої техніки він, по-суті, самотній вцілів.

Львів'яни та гості міста, що долучилися до спільної молитви, у молитовних роздумах та спогляданні Христових страстей, переживши хресний шлях нашого Господа, глибше усвідомили непростий шлях нашої Церкви та Української держави до нового життя, до свого воскресіння. Адже упродовж усієї ходи її промовці наголошували, що Воскресіння прийшло через Голготу і страждання.

ДО БОРЩОВИЧ З МОЛИТВОЮ ЗАВІТАЛИ СЕМІНАРИСТИ

Перед Хрестопоклонною неділею семінаристи Львівської духовної семінарії Святого Духа мали чудову нагоду послужити парафіянам храму Пресвятої Тройці с. Борщовичі, парохом якого є о. Іван Духнич. Це служіння вміщало проведення Хресної Дороги з розважаннями та духовними піснями, а також проведення чину соборування, яке у цій парафії було відслужене вперше.

Спільна молитва тривала понад п'ять годин. Незважаючи на насичену молитву і пізній час, храм був заповнений парафіянами. Спочатку семінаристи молилися Хресну Дорогу, після якої до всіх присутніх з повчальним словом звернувся о. д-р Михайло Лесів, який разом з семінарстами приїхав на молитву. Опісля був відслужений чин соборування, який очолили семеро священників Винниківського деканату, а семінаристи супроводжували його своїм співом. Молитовний чин завершився Опівнічним богослужінням.

Закінчилось все подячним словом пароха о. Івана Духнича, який сказав: «Щиро дякую Вам, дорогий отче Михайле, та вам, браття-семінаристи, за те, що приїхали і збагатили нашу молитву своїми прекрасними, Богом даними талантами».

У НОВІЙ ЗЕЛАНДІЇ ВІДКРИЛИ НОВУ ПАРАФІЮ УГКЦ

У Хрестопоклонну неділю владика Петро (Стасюк), ЧНІ, офіційно відкрив нову парафію в Новій Зеландії. Її парохом призначено о. Ігора Колісника, який нещодавно прибув сюди з монастиря редемтористів зі Львова. Формально парафія блаж. свщмч. Миколая Чарнецького була заснована ще торік, однак лише тепер сюди на постійно прибув священник. Радісні парохіяни випромінюють ентузіазм та бажання сприяти своєму священнику в побутових питаннях.

Отець Ігор планує долучитися до праці у сфері морського апостоляту, оскільки тут є багато українських моряків на судах, які прибувають до Нової Зеландії. Також планується відновити українські школи та хори. В Окленді та Веллінгтоні вже існує дуже сильна українська громада, яка проводить регулярні зустрічі з нагоди різних справ. Отож, є всі сподівання, що життя місцевої української спільноти ще більше покращиться.

(Закінчення,
початок на 1-й сторінці)

ІСУС ВОСКРЕС. ХТОСЬ ЦЕ БАЧИВ?

Самого моменту воскресіння Господа нашого Ісуса Христа не бачив ніхто. Не бачив воскресіння і святий апостол та євангеліст Іван, адже про зникнення з гробу Ісусового тіла найперше дізналася Марія Магдалина, що прийшла до гробу вдосвіта першого дня після Шабату. Саме вона і сповістила про це Петра та Івана, котрі відразу ж побігли туди. Як читаємо у Євангелії, Іван «прибув до гробу перший. І, нахилившись, бачить – лежить полотнище; однак він не ввійшов. Приходить тоді слідом за ним Симон Петро і, ввійшовши до гробу, бачить, що лежить полотнище і хустка, що була на голові в Нього; лежала ж вона не з полотнищем, а згорнена збоку, на іншому місці. Тоді ввійшов і той інший учень, що перший був прийшов до гробу, і побачив, і увірував» (Ів. 20, 3-8).

Побачити незаймані похоронні пелени, з яких таємничим чином «зникло» тіло Ісуса, св. Іванові було достатньо для того, щоб увірувати в факт Воскресіння (хоча він ще й не бачив Воскреслого). Як правдивий учень Ісуса Христа і як правдивий свідок Господнього об'явлення після Воскресіння, Іван залишає свідоцтво для нас і говорить: «Це той учень, який те свідчить і який написав те, і знаємо, що його свідчення правдиве» (Ів. 21,24).

ТО ЩО Ж ПОБАЧИВ ІВАН?

Як можемо спостерегти, св. Іван увірував у Воскресіння в той момент, коли побачив у гробі ті пелени, котрими було оповите тіло Ісуса. Вони лежали недоторканими, і їх вигляд вказував на те, що, безумовно, ніхто не виймав з них тіла. Однак, саме тіло таємничим

чином проникло крізь матерію, котрою було обвите, і у гробі його не було.

Євангелісти – Матей, Марко та Лука – пишуть, що тіло Ісуса було оповите «пеленами». Св. Лука стверджує, що Петро побачив у гробі пелени, але нічого не згадує про хустину. У той же час св. Іван-євангеліст пише про «пелени» і про «обв'язування» ними тіла Ісуса. У гробі ж виявилися пелени, а також окреме полотнище, чи хустина (погрецьки – soudarion).

Згідно з дослідженнями відомого італійського вченого Джіно Джанінотті, грецький термін soudarion походить від арамейського виразу sodara, що

«проникло» через похоронні пелени, вони опали, оскільки середина стала порожньою, за винятком тієї частини полотнища (sodara), що покривала голову. Тут воно зберегло свою опуклу форму, оскільки кров з обличчя і з заднього боку голови, якою була насичена тканина, надала йому в цьому місці жорсткості, а ще й тому, що ця частина була за межами пелен, які обвивали тіло вертикально. **«ОДНАК ВІН НЕ ВВІЙШОВ...»**

Крім іншого, напрошується ще одне логічне питання: чому Іван «не ввійшов», якщо прибув до гробу перший? Адже саме так читаємо у Євангелії. Його молодечий запал, його азарт,

назагал означає лляну тканину, різних розмірів і призначення. За його припущенням, тіло Ісуса було оповите великим шматом полотна довжиною понад 4 і шириною понад 1 метр. Це полотно (sodara) покривало голову і все тіло: одна половина знаходилася знизу, інша – зверху. Крім того, тіло було оповите покладеними вертикально ще двома відрізами полотна. Голова була покрита хустиною, а ступні знаходились поза пеленами, що обвивали тіло.

Після Воскресіння, коли тіло

особлива прихильність Господа до нього вповні на це дозволяли. Однак, в даному моменті юнак зупинився. Очевидно, він щось відчув. Дочекавшись Петра, Іван мимоволі надав це право йому. І лише після того, як увійшов до гробу Петро, увійшов і Іван. Чи він чогось налякався? Мабуть, що ні. Пригадаймо, що тоді, коли учні Христові розбіглися перелякани, саме Іван безстрашно стояв біля Розп'ятого. Чи можемо назвати цей вчинок повагою до старшого за віком, адже Петро таки за віком старший

«Побачив і увірував...»

від Івана? Сумнівно, адже в пориві ревності Іван «біг швидше за Петра», тож в азарті міг скористатися правом першості. Очевидно, тут криється щось набагато більше – своїм учинком Іван признає першість Петра серед Христових учнів, серед апостолів. Тут немає жодних претензій з боку Івана, адже ця першість належить Петрові не випадково – його обирає Господь: «Тож і Я тобі заявляю, що ти – Петро (скеля), і що Я на цій скелі збудую мою Церкву, й що пекельні ворота її не подолають. Я дам тобі ключі Небесного Царства, і що ти на землі зв'яжеш, те буде зв'язане на небі; і те, що ти на землі розв'яжеш, те буде розв'язане й на небі» (Мт. 16, 17-18). Отож, як можемо зрозуміти, тут уже працює авторитет найвищої церковної влади.

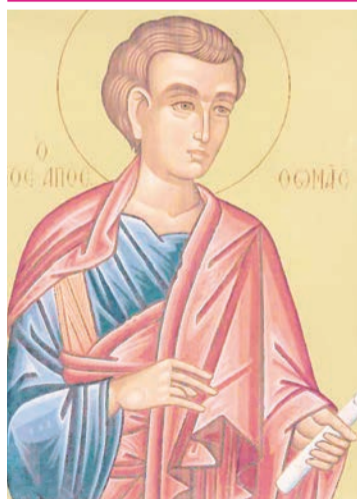
Перед своїми страстями Господь Ісус Христос звертається до апостола Петра з попередженням і з настановою: «Симоне, Симоне! Ось Сатана наставив, щоб просіяти вас, як пшеницю, та Я молився за тебе, щоб віра твоя не послабла, а ти колись, навернувшись, утверджує своїх братів» (Лк. 22, 31-32). Господь промовляє ці слова на Тайній вечері у присутності всіх апостолів. Однак, говорячи про всіх апостолів, Христос в особливий спосіб виокремлює апостола Петра. Відповідно, апостоли сприймають ці слова Спасителя як наказ. Попередження ж, очевидно, полягає у тому, що диявол буде намагатися посягти розбрат у середовищі Господніх учнів, можливо, що це буде через гординю і через заздрість. Як бачимо з поведінки апостола Івана, йому це не вдалось. А

Господня настанова полягає у тому, що Петрові належить «утверджувати» майбутніх послідовників Ісуса Христа. Очевидно, що «утверджувати» належить у вірі.

ВІРУЮ, ГОСПОДИ!

Останні десятиліття є доволі непростими як для життя окремої людини, так і для життя Церкви Христової. Інколи живляється навіть поняття «криза віри». Під тягарем спокус і випробувань окремий християнин, наче колись пророк Ілля, може й зітхне до Господа Бога: «Зоставсь я один, та вони намагатимуться й мене звести зі світу». На що Господь відповість: «Я zostавлю собі в Ізраїлі сім тисяч, коліна яких не гнулись перед Ваалом, і уста яких його не цілували» (1Цар.19,18). Господь утверджує у вірі своїх дітей і має для цього надзвичайні засоби. Одним із них є те, що колись побачив Іван і, «побачивши, увірував» – це є Плащаниця, котра в силу отаєвщини сьогодні має назву «Туринська Плащаниця». Це святе Полотнище є правдивим свідком Воскресіння з мертвих Господа нашого Ісуса Христа. Воно потверджується найвищим церковним авторитетом і дається нам як знак Господньої любові, як символ нашого спасіння. Нам лишається зовсім небагато – повірити. Повірити так, як повірив Іван, так, як повірив Петро, так, як повірили апостоли, так, як повірили мученики, так, як повірили всі святі... У вірі – наше спасіння, адже Господь говорить: «Хто увірує і охреститься, той буде спасений; а хто не увірує, той буде осуджений» (Мр.16,16).

Вірую, Господи! Амінь!

Святий апостол Тома

той і, побачивши, залишається невірним. Щодо Томи, це означає – я готовий вірити, я згоден вірити, я вірю, – але хочу підтверджен. І через вісім днів по Воскресінні, Господь дав йому нагоду пересвідчитися, сказавши до нього: «Подай сюди твій палець і глянь на мої руки. І руку твою простягни і вклади її у бік мій. Та й не будь невірний, – а віруючий!» І відказав Тома, мовивши до нього: «Господь мій і Бог мій!» І каже йому Ісус: «Побачив мене, то й віруєш. Щасливі ті, які, не бачивши, увірували!» (Ін. 20:27-29). Отож, цього апостола радше можна б було прозвати «Тома Принциповий».

Апостол Тома (грецькою – Θωμάς) був родом з галілейського міста Пансади і займався рибальством. Його ім'я сирійське і означає «близнюк», також його називали Didymus, що з грецької перекладається так само. У Франції його називають Jumeau, що теж означає «близнюк».

У Acta Thomae говориться, що після вознесіння Ісуса Христа

на небо і зшестя Святого Духа, апостоли кинули між собою жереб, куди кожному з них належить йти, щоб проповідувати Господню науку. Томі випав жереб йти в Індію, щоб просвічувати затьмарені язичництвом країни та навчати істинної віри парфян і мідян, персів та гіркан, бактрийців та брахманів і всіх найдалших мешканців Індії. Такий жереб дуже засмутив цього апостола, так що він навіть задумав відмовитися. Але у видінні йому з'явився Господь, скріпив його у вірі та на душі, наказуючи бути мужнім і не боятися. А також пообіцяв, що Сам перебувати з ним у його послищцтві.

Перекази зберегли розповідь про те, за яких обставин св. Тома навернув на християнство і царя. Тамтешній цар побажав збудувати собі палац. Св. Тома відгукнувся на поклик царя, назвавшись архітектором. Однак до роботи не брався, а 20 золотих злитків, отриманих на будівництво, роздавав нужденним, пам'ятаючи вчення Христа про скарб на небі (Матвія

6:19-20). Незадовго цареві донесли, що Тома, котрий назвався архітектором, і не починав споруджувати розкішного палацу, а проповідує нового Бога, творить чудеса і роздає царське золото жебракам. Розгнівався цар і велів заточити св. Тому до темниці. Тим часом улюблений брат царя сильно занедужав. Під час хвороби недужий у видінні бачив небесні хорони, що були приготовані для святих, і йому було запропоновано обрати одне з них. Коли ж він вибрав найкраще, то ангел Божий сказав йому: «Це житло ти не можеш зайняти, тому що Тома спорудив його на золото брата твого, і воно належить твоєму братові-царю». Коли хворий прийшов до тями, то розповів про своє видіння цареві. Зрозумів тоді цар сенс цього видіння, поспішив звільнити св. Тому і просив себе охрестити.

Таким чином, апостол Тома проповідував у Парфії, Мідії та Індії і тут загинув мученичною смертю, заколений списом на «Великому Пагорбі» біля Мадраса. Індійські християни, особливо в Керала, часто називають себе «християнами святого Томи», а в церкві Мілапора є хрест із VI століття,

на якому є напис про нього. На березі Малабара є християни, які вважають себе нащадками тих, кого навернув Тома. Вважається, що він побудував тут сім церков. Також в Індії є найвідоміший у світі санктуарій св. Томи, зведений на місці, де, за переказами, апостол зазнав мученицької смерті. Мадрас, Маабар, Майлапур – усе це назви, які означають одне й те саме: «гора святого Томи». У 1972 р. Папа Пій VI Святий проголосив св. Тому апостолом Індії.

Велику частину мощей св. Томи швидше за все в VI столітті було перенесено в Едессу (Месопотамія), про що зазначається в Acta Thomae. Тут був побудований чудовий храм апостола Томи, і віруючі з віддалених країн приходили туди і отримували зцілення. Протягом якогось часу мощі перевозили у різні місця, і зрештою їх залишили в Ортона, що в Абрुцці (Італія), де мощі перебувають і досі. Крім того, частини мощей святого апостола Томи знаходяться в Індії, Угорщині та на Афоні. Його вважають покровителем архітекторів, будівельників, теслярів, мулярів, геометрів, теологів.

Богдан ЯРОВИЙ

Папа: пліткувати – це здирати шкіру

«Як багато у Церкві пліткарства! Як же багато плітуємо ми, християни!»

На зло, якого завдають християнським спільнотам плітки, та сіяння ненависті звернув увагу Святіший Отець під час суботньої св. Меси в каплиці Дому св. Марти. Святу Месу разом із Папою співслужив мальтійський священик, який працює в Римі, о. Даніель Греч; участь у ній взяла група студентів Папського Латеранського університету разом із

ректором, єпископом Енріко Даль Коволо, SDB, ініціатори Неокатекуменальної дороги Кіко Аргуельйо, Кармен Ернандес і Маріо Пецці, а також представники «Comunione e Liberazione».

Свою проповідь Папа збудував на словах Ісуса, звернених до Петра, який втрутився в життя апостола Івана: «Що тобі до нього?» Святіший Отець нагадав, що в попередніх віршах знаходимо запис діалогу між Ісусом і Петром, але, навіть попри це, Князя апостолів не обминула спокуса втрутитися в життя іншого. Папа додав, що загалом ми таку поведінку називаємо «всовуванням свого носа».

Далі він вказав на два способи цього втручання у життя інших людей. Насамперед, це порівнювання, яке провадить до гіркоти, навіть до заздрості, яка ослаблює християнську спільноту, завдає їй великого зла. «Диявол цього хоче», – підкреслив Папа. А другим способом проявлення спокуси є плітки. Починається все з «виховного тону», а доходить до «здирання шкіри з ближнього».

«Як багато в Церкві пліткарства! Як же багато плітуємо ми, християни! Пліткування є, власне кажучи, здиранням шкіри. Завдаванням шкоди один одному. Так, ніби хочеш іншого принизити: замість самому зростати, я роблю так, щоби інший був менший, а я почувуюся великим. Так не робиться! Пліткування

видається гарним. Не знаю, чому, але так воно виглядає. Як медові цукерки. Береш одну, другу, і ще одну, а потім живить болить. Чому? Так само і з пліткуванням. Воно солодке на початку, а в підсумку нищить тебе, нищить твою душу! Пліткування нищівне для Церкви, дуже деструктивне... Це почасти Каїнів дух: убити брата язиком. Убити брата!» – сказав Святіший Отець.

Папа зазначив, що на цьому шляху ми стаємо християнами добрих манер і поганих навичок. Говорячи про пліткарство, Святіший Отець вказав на три речі.

«Ми займаємося дезінформацією: виражаємо тільки половину правди, яка нам пасує, але не другу. Не говоримо про другу половину, оскільки вона для нас невігідна. Дехто усміхається... але ж це правда, чи не так? Ти бачив, що сталося? І воно йде у світ.

Друге – це знеславлення: коли якась людина справді має ваду, скоїла щось серйозне – тут же хочеться розповісти про це, «погратися в журналіста». А думка про цю людину зруйнована!

Третя річ – наклеп: говорення неправдивих речей. Оце саме і є вбивством свого брата! Всі три – дезінформація, знеславлення і наклеп – є гріхом! Це гріх! Це ляпас до обличчю Ісуса – в особі Його дітей, Його братів», – підкреслив Папа.

Саме тому, сказав він далі, Ісус чинить із нами так само, як із Петром, якому

дорікає: «Що тобі до нього? Ти йди за Мною!» – Господь насправді вказує нам шлях.

«З пліткування нічого доброго не вийде, бо воно приведе тебе саме до цього духа нищення у Церкві. Ти – йди за Мною! Гарне це слово Христа, таке виразне, так сильно позначене любов'ю до нас. Так, ніби Він хотів сказати: «Не фантазуйте, вірячи, що спасіння полягає в порівнюванні з іншими та плітками. Спасіння у тому, щоб іти за Мною». Іти за Ісусом!

Просімо сьогодні Господа Ісуса, аби дав нам цю благодать, щоб ми ніколи не втручалися в життя інших, щоб ми не стали християнами добрих манер і поганих навичок, але щоб наслідували Ісуса, йшли Його дорогою. І цього достатньо», – сказав Папа.

У своїй проповіді він також згадав епізод із життя св. Терези від Дитятка Ісуса, яка замислювалася, чому Бог дає одним так багато, а іншим – так мало. Її старша сестра Селіна взяла наперсток і скляночку, наповнила їх по вінця, а потім запитала Терезку, що з них повніше. «Але вони обидва повні», – відказала Терезка. Святіший Отець підкреслив, що так із нами чинить Ісус: Його не цікавить, чи ти великий, чи малий. Його цікавить, чи ти виповнений Його любов'ю.

За матеріалами: wiara.pl

(Закінчення, початок на 1 стор.)

Світло і морок християнства

Башир Каміл, брат убитих Бішва і Самуїла, вторить їй: «Спасибі тим, хто зафіксував їх останнє свідчення про Христа таким, яким воно було... Ми, родичі мучеників, не впадаємо у відчай, але вітаємо один одного з їх вінцем. Вони – світло християнства. Щодо вбивць, то ми молимося, просимо Бога відкрити їм очі і врятувати їх».

Його віра, як і віра цієї матері, та й віра страчених новомучеників, як, врешті, віра усіх християн Близького Сходу, зокрема, коптів, очевидно знаходить своє пояснення у його ж словах: «З часів Римської імперії мучеництво перших християн навчило нас справлятися з усім, що протистоїть нам. Це робить нас сильнішими у вірі».

Ще один зі страчених, Юсуф Шукрі, за словами членів його родини, був людиною з «дитячим серцем». «Завжди такий тихий», – кажуть вони. Його мати притискає до грудей фотографію сина, промовляючи: «Він – мученик, і я вірю, що він – на небесах». Вона не знайшла в собі сил подивитися відео, що зафіксувало останні хвилини життя її сина. А його старший брат, 27-річний Шенуда, розповідає, що Юсуф завжди жив згідно з Писанням, і признається, що не пригадує, щоби молодший

брат зробив щось погане. Він бачив відео і говорить: «Я бачив, що він зберіг стійкість в останню мить свого життя, і це втішає мене».

У Хані Абд ал-Масіха залишилося четверо дітей. «Він був дуже побожним», – тихо каже його дружина Магда. Її чоловік дуже хотів повернутися додому. Він хворів і постійно загроза викрадення дуже втомлювала його. Однак, на відміну від рідного села, в Лівії він міг заробити хоч якісь гроші, щоби прогодувати Магду і своїх чотирьох дітей. І ось після восьмирічної відсутності чоловік нарешті вирішив повернутися додому. Магда ніколи не забуде останньої розмови з ним. Хані подзвонив на Новий рік і сказав, що хоче поговорити з кожним з дітей. «Я готовий зробити для тебе все, що ти побажаєш», – сказав він тоді дружині. А в неї було тільки одне бажання: «Я хочу, щоби ти був у безпеці». «Молись за мене», – попросив Хані.

Вона побачила ролик про єгипетському телебаченню і плакала так, що довелося викликати «швидку». «Я сумую за ним», – шепоче Магда. Троє її дочок сидять навколо, вчепившись за її сукню, а син ще надто малий, щоби зрозуміти, що відбувається. Старша дівчинка починає плакати, і один з родичів, втішаючи її,

говорить до неї: «Не плач, твій тато – на небесах».

Сьогодні село, в якому живе вона і сім'ї ще 14 мучеників, назване на честь її чоловіка і тих, хто розділив з ним страждання за Христа: місцевий губернатор Салах Зійяда прийняв рішення про перейменування населеного пункту в Кар'ят аш-Шухада, тобто – Село мучеників. А Коптська Церква, як і за часів первісного християнства, коли для прослави мучеників було достатньо достовірного свідчення про їх мучеництво, вже оголосила про внесення імен 21 мужа в свій загальноцерковний Синаксар, закликавши всіх своїх вірних «благати Всевишнього про кріпость у Христі, яку засвідчили Лівійські новомученики».

Сьогодні, коли для мільйонів людей смерть стала буденністю, а віра – буденним

тягарем, подвиг цих коптів-християн здатний з особливою силою нагадати нам усім про справжню ціну визнання Господа Бога як словом, так ділом, так і самим життям. На наших очах відбувається щось дуже вражаюче: одні християни із молитвою на устах гинуть від жорстокості іновірців та отримують Небо, а інші християни з піною на устах убивають своїх одновірців і стають на Праведний Божий суд. Господь допускає, що всі чесні люди отримали

свідчення віри: ми своїми очима побачили справжнє мучеництво за Христа. Також Божий допуст є й у тому, щоб ми пересвідчилися і зрозуміли, що Його Заповідь «Не убий!» не має жодної ваги у серці, в якому Христа немає. Про таких, згадуючи пророка Ісаю, Господь Ісус Христос говорить: «Народ цей устами Мене почитає, серце ж їхнє далеко від Мене» (Мр. 7,6). А щодо високих церковних титулів, щодо лукавої церковної «канонічності», щодо горезвісного «русскава міра», то пояснення знаходимо у словах св. апостола Павла, що твердить: «...сам бо сатана вдає з себе ангела світла» (II Кор.11,14).

Сатана воює з Богом, диявол сіє ненависть, тривогу і страх. Він дуже хоче залякати нас. Не біймося! Адже Господь закликає: «Та бадьоріться! Я перемиг світ!» (Ів. 16,33). У цих слова – наша Віра, наша Надія, наша Любов!

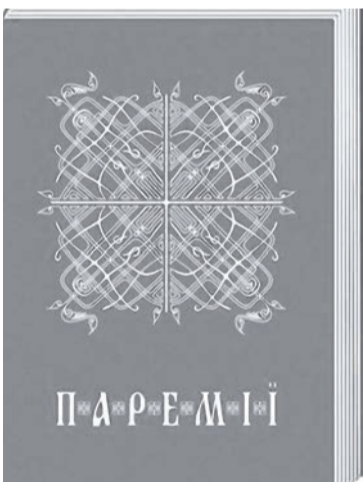
ЛІТУРГІЙНІ КНИГИ ВІЗАНТІЙСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ

(Продовження, початок, у «Меті»
111\3 від березня 2015 року)

Згідно сучасного церковного уставу, Псалтир читають на вечірнях та утрених (і великопосних часах) протягом цілого року, окрім Світлого тижня. Всі двадцять катизм Псалтиря мають повністю прочитуватись щотижня, протягом Чотиридесятниці – двічі на тиждень, а у Страсний тиждень – у перші три дні і Велику суботу. Також за давнім християнським звичаєм Псалтир читається на похороні усопшого християнина, будучи водночас молитвою за упокій його душі і потіхою для його рідних та знайомих.

Богослужбовий Псалтир назагал буває двох видів: Слідуваний та Молитовний. Слідуваний Псалтир призначений насамперед для храмового богослужіння, тому окрім самих псалмів, поділених на антифони та катизми, до нього входять незмінні частини богослужіння добового кола, дев'ять біблійних пісень, святкові величання з вибраними псалмами, тропарі з кондаками і богородичними, вказівки про читання катизм протягом року, пасхалія та місяцеслов. Натомість Молитовний Псалтир є наче молитовником для особистої молитви християнина, тому містить т. зв. «Чин моління Псалтиря», в якому разом з псалмами вміщені також покаянні тропарі і молитви, які читаються на початку і наприкінці Псалтиря, а також після кожної катизми. Інколи до цього Псалтиря додають також деякі частини із Слідуваного Псалтиря та різноманітні повчання, вказівки про читання Псалтиря за різних обставин, зокрема за упокій, і коментарі на псалми.

Паремійник (грецьк. παροιμία – притча, настановна) – збірник повчальних уривків зі Старого і Нового Завіту, які

«Паремії» львівського видавництва
«Свічадо» 2006 р.

читаються насамперед на вечірнях напередодні свят та протягом Чотиридесятниці, а також на великопосному шостому часі. Початково старозавітні читання звершувались також і під час Божественної Літургії.

Уривки священних текстів для богослужбового читання вибрані насамперед із П'ятикнижжя, а також із пророків, книг Мудрості, Приповідок і Сираха, а з Нового Завіту – із соборних послань. Головна мета читання цих фрагментів – повчити вірних про Боже діяння в історії спасіння людства і настановити їх у праведному житті.

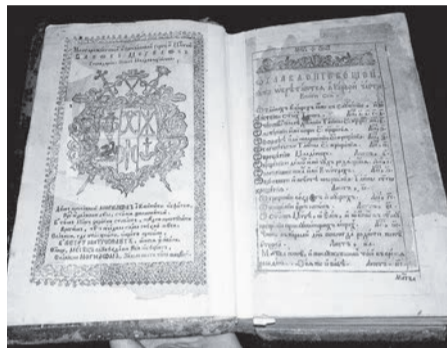
Зазвичай на святкових богослужіннях читаються паремії, в яких прообразно провіщені подія чи особа, які вшановуються. Тому Паремійник назива-

ють також Профетологіоном (грецьк. προφήτης – пророк), тобто збіркою пророчих слів.

Паремії у збірнику подаються одразу за порядком рухомого циклу літургійного року та місяцесловом. Також до книги бувають додані загальні читання різним групам святих: святителям, преподобним, мученикам тощо.

ЦЕРКОВНОБОГОСЛУЖБОВІ КНИГИ

Требник (слов. треба – жертва, необхідність) – літургійний збірник молитов і богослужбових чинів святих Таїнств й різноманітних освячень і благословень. Требником користуються як священнослужителі, які звершують

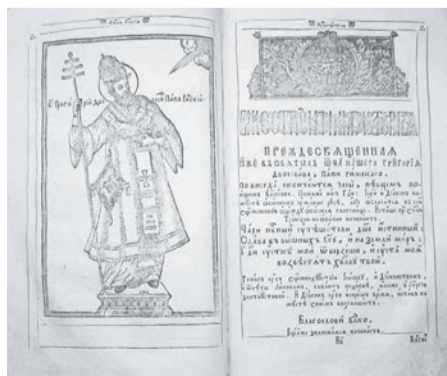
Требник Петра Могили, 1646 рік

священнодії, так і читці та співці, які провадять молитовним співом вірних під час цих богослужінь.

Початково універсальний літургійний збірник звався Евхологіоном (грецьк. Εὐχολόγιον – молитвослов, молитовник) і мав доволі багатий зміст: до нього входили тексти Божественних Літургій, Таїнств, різноманітні чини, благословення і молитви на всяку потребу тощо. Однак згодом для зручності вжитку під час відправ деякі з цих молитов і чинів були вилучені до окремих збірників. Так з'явився цілий ряд нових літургійних книг: сучасні Требник, Службеник та інші.

У наш час Требник буває Великий і Малий. У Великому Требнику вміщені чини святих Таїнств, заупокійні богослужіння, чини монаших обітів і постригу, чини водосвяття, різноманітні молебні, благословення осіб, місць і речей тощо. Малий Требник звичайно містить тільки святі Таїнства та деякі найбільш уживані чини і молитви.

Службеник (грецьк. Λειτουργικόν) – літургійна книга для священнослужителів – пресвітерів і дияконів, – яка містить тексти Божественних Літургій св. Йоана Золотоустого, св. Василя Великого та Передосвячених Дарів, незмінні частини богослужб добового

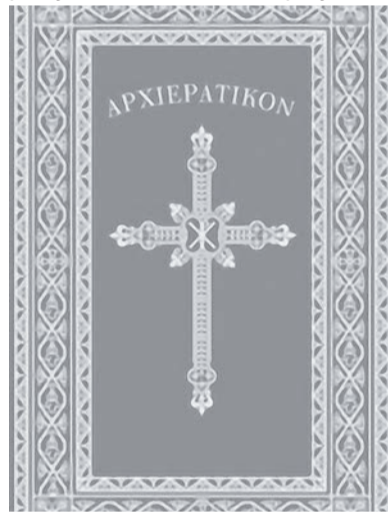
«Службеник» – Львів, 1691 рік.

кола з короткими уставними рубриками, правила виголошення літургійних відпустів, служби на всякі потреби, мо-

литовне правило до святого Причастя і місяцеслов. Інколи також додаються молитви для різноманітних освячень та благословень, насамперед таких, що бувають протягом літургійного року. Зазвичай теж буває вміщене невелике практичне повчання для священнослужителів про належну відправу богослужінь.

Із великого Службеника можуть видатись деякі частини окремими книгами для зручності вживання під час відправ. Це можуть бути видані осібно тексти трьох Літургій, а також Дияконикон (грецьк. Διακονικόν) – службеник для диякона, який містить тільки ті виголоси і рубрики, що стосуються його участі в богослужіннях.

Архиєратикон – (грецьк. Αρχιερατικόν) – літургійний збірник для єпископа, яка поєднує в собі частини Службеника і Требника. Архиєратикон містить тексти трьох Божественних Літургій і частини з вечірні та утрени з рубриками для архиєрейського служіння, чини Таїнства Священства – поставлення свіченосця, читця та піддиякона і рукоположення диякона, пресвітера та єпископа, чини заснування, освячення та очищення храмів та освячення антимінсів, чини варіння святого мира і умивання ніг, які звершуються у

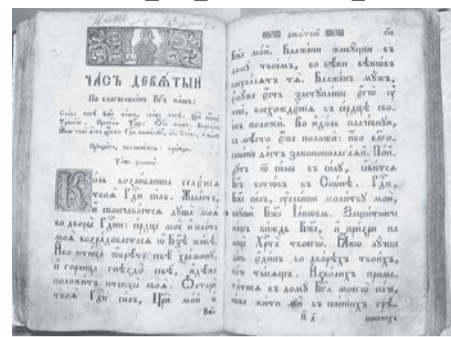

Архиєратикон. Сучасне грецьке видання

Великий четвер, інколи також молитви на благословення чи освячення різних речей тощо.

Часослов (грецьк. Ὁρολόγιον) – літургійна книга, яка містить незмінні частини богослужінь, які мають звершуватись у певні години доби: вечірні, повечір'я, полуношниця, утрени, 1, 3, 6 і 9 часів з межичас'ями та обідниці. Часослов призначений насамперед для читців та співців.

Існує кілька різновидів композиції Часослова. Насамперед варто сказати про Великий Часослов: у ньому окрім згаданих щоденних богослужінь та інших відправ вміщено також загальні служби на свята господські, богородичні та святих, загальні служби на кожен день тижня (воскресна, ангелам, Предтечі, Хресту, Богородиці, апостолам, Миколаєві, всім святим і за упокій), деякі молебні канони, акафісти і молитви, вибрані тропарі з кондаками (воскресні, повсякденні, загальні) й богородичні відпустові, які співають на завершення вечірні та утрени, місяцеслов та рухомий цикл із тропарями та кондаками празників і святих. Скороченням

«Часослов» XVIII століття

Великого Часослова є Півуставний Часослов, що переважно містить богослужби добового кола, деякі молитви, тропарі й місяцеслов.

Октоїх (грецьк. Ὀκτώηχος – восьмигласник) – гімнографічна книга, яка містить змінні співані частини щоденних богослужінь протягом цілого тижня: стихирі, тропарі та канони для вечірні, повечір'я, полуношниця, утрени тощо. Також Октоїх вміщує одинадцять воскресних Євангелій, світільних і євангельських стихир, що читаються

«Октоїх» – Львівське видання 1640 року.

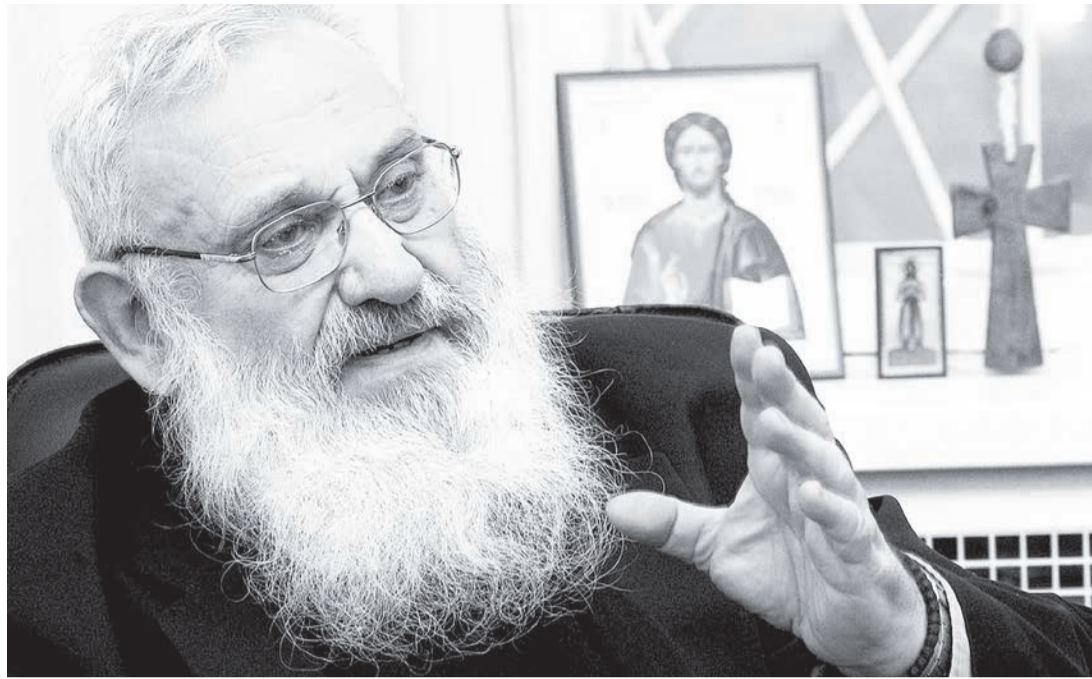
і співаються під час недільних утрень. Октоїх призначений насамперед для співців.

Кожен день тижня у Октоїху має особливу молитовну тему, розкриту в літургійних текстах: у неділю – звеличення Христового воскресіння, у понеділок – закликання до покаяння і прослава святих ангелів, у вівторок – знову закликання до покаяння і прослава св. Йоана Предтечі, у середу – звеличення чесного Хреста і Пресвятої Богородиці, у четвер – прослава святих апостолів та святителя Миколая, у п'ятницю – знову звеличення Хреста і страстей Господніх, у суботу – прослава всіх святих і молитва за усопших.

Увесь тиждень, починаючи від вечірні напередодні неділі і завершуючи Літургією суботи, всі гімни Октоїха співають на одну особливу мелодію, яка зветься гласом. І гласів, і тижневих гімнографічних циклів, пов'язаних із ними, є вісім. Вони чергуються один за одним таким чином, що кожного суботнього вечора починає співатись наступний глас. Чергування гласів Октоїха починається від Томиної неділі і триває увесь рік, за винятком буднів Великого посту і великих свят, які частково або повністю витісняють піснеспіви Октоїха з ужитку на богослужбах.

Великий Октоїх, що містить усі богослужбові гімни неділь та буднів, називається також Параклітиком (грецьк. παράκληση – благаання, молитва, заступництво). Скорочений збірник, який обіймає лише недільні служби, зветься Воскресним Октоїхом.

(Далі, у наступному числі «Меті»)

26 лютого Блаженнішому Любомиру виповнилося 82 роки. З нагоди Дня народження Архiepіскопа-емерита публікуємо вісімнадцять цитат із його промов, звернень та інтерв'ю.

1. Що то значить – гарно молитися за Україну? Чи то ми маємо диктувати Богу, як Він має розв'язувати наші проблеми? Ні. Я думаю, так відчуваю, що ми мусимо Йому поручати з повним довір'ям, що Він провадить нас до добра, а ми повинні, сповняючи Його волю, конкретно здійснювати її в нашому і загальному житті.

2. Мужчина і жінка однаково важливі в розвитку людської спільноти. Мужчина робить те, що більш йому питоме, більш йому, скажімо, підходить; жінка робить своє – то, що їй підходить. Вони себе доповнюють, і як один і друга належно сповняють свої завдання і спільно, то краса.

3. Відсутність любові, відсутність почуття, що хтось нас любить – оце є сирітство. Коли будемо широко старатися, щоби кожна дитина в нас відчувала, що вона є люблена, ...тоді справді в Україні не буде сиріт.

4. Мир – це коли ми створюємо позитивну атмосферу, в якій починаємо свідомо шанувати інших, любити їх, бажати і робити їм добро. Дуже важливо, аби ми бажали добра всім. Тоді мир стає дуже реальним, дійсним, – без того нема миру. Мир – то не є те, що ми робимо, а те, що одержуємо від Бога. А якщо ми хочемо робити добро іншим, то ми можемо бути певні Божого благословення.

5. Щоб не змарнувати шансу, треба працювати. Перестати красти, брати і давати хабарі, не горнути гроші для себе, а працювати для суспільства.

6. Якщо держава думає про напад, про агресію, то вона становить небезпеку для всіх інших. Навпаки, розвиток збройних сил для захисту життя і прав своїх громадян

сприяє зміцненню бажання миру, загального добра. Досвід показує, що в країнах, які піддавалися агресії, гинуло багато людей, у яких не було чим захищатися (наприклад, від бомбардувань). Але, крім жертв використання зброї, мільйони людей загинули від всякого роду національних, етнічних, релігійних і навіть мовних переслідувань. Наро-

джені можуть жити, нехай нам не роблять пакостей, нехай не вчиняють агресії, нехай не видумують якихось претензій, щоб зробити Україну частиною цієї імперії. Нехай нам лишать наш мир, спокій. А ми будемо будувати свою демократичну державу.

9. Нам треба дуже багато працювати над собою, і серйозно працювати. І не дбати

18 золотих думок Блаженнішого Любомира Гузара

ди можуть і повинні боротися проти такого насильства, яке не має жодного виправдання.

7. Брак чесності, брак відповідальності – не на користь державі. Мусять стати депутатами люди, які є перш за все справжніми політиками, професіоналами, які є порядними, чесними людьми, які є справжніми патріотами і на правду думають про добро, благо цілому народу, про його майбутнє.

8. Треба збудувати кордон, який чітко і ясно позначить: тут є ми, а ви – з другого боку; там робіть, що хочете. Якщо вони хочуть свою імперію – нехай. Але нехай нам не

кожному виключно про свою кишеню, але дбати про загальне благо – тоді всім нам буде добре. А є ще дуже багато людей у нас, які готові за гріш продати душу, на жаль. Багато з них це робить, продають себе за гріш. Але, Бог дасть, може, що будемо крок за кроком це очищувати. Нам потрібно дуже солідного духовного очищення.

10. Ісус Христос сказав, яка найважливіша заповідь: любити Бога всіма силами і любити ближнього як самого себе. Коли я шаную себе як Божий твір, як Божу дитину, то я тим самим занастановлений шанувати кожен іншу людину

в моїй державі, хто б вона не була. Бо вона так само, як і я, є Божою дитиною. І тому любити ближнього як самого себе – то не є щось надзвичайне. Отже, Церква має виховувати людей бути людьми, а люди творять громаду, нормальну державну громаду, яка нам треба.

11. Якби ми були справді стовідсотковими християнами, то ми би дбали, щоби Церква була одна, незалежно від всіх політичних обставин. І щоби, будучи одною, вона зберігала духовну єдність, ту властиву дуже-дуже суттєву єдність. Ми сьогодні мусимо боротися за це. Не йдеться, чи хочемо, чи не хочемо. Тут нема вибору. Якщо хочеш сповняти Божу волю – працюй, щоби Церква була одна. Але, хоча ми і поділені, на жаль, – є протестанти, є католики, є православні, – мусимо всі наші зусилля задіяти, щоби піднести духовний рівень і тоді шукати тої внутрішньої єдності.

12. Важливо ґрунтовно

перевиховувати народ. Усі ми повинні цим вихованням займатися – держава, Церква, кожен громадянин.

13. Завдяки Божій благодаті, найвищій жертві невинних людей під час Революції гідності на Майдані, а сьогодні завдяки готовності українських воєнків захищати права свого народу ціною життя зі зброєю в руках – ми стоїмо на порозі великого майбутнього. Нехай милостивий Господь не дозволить нам не прийняти Його благодаті!

14. Я радо бачив би, якби люди – малі діти, старші, престарілі – не лише читали Шевченка, а й рецитували

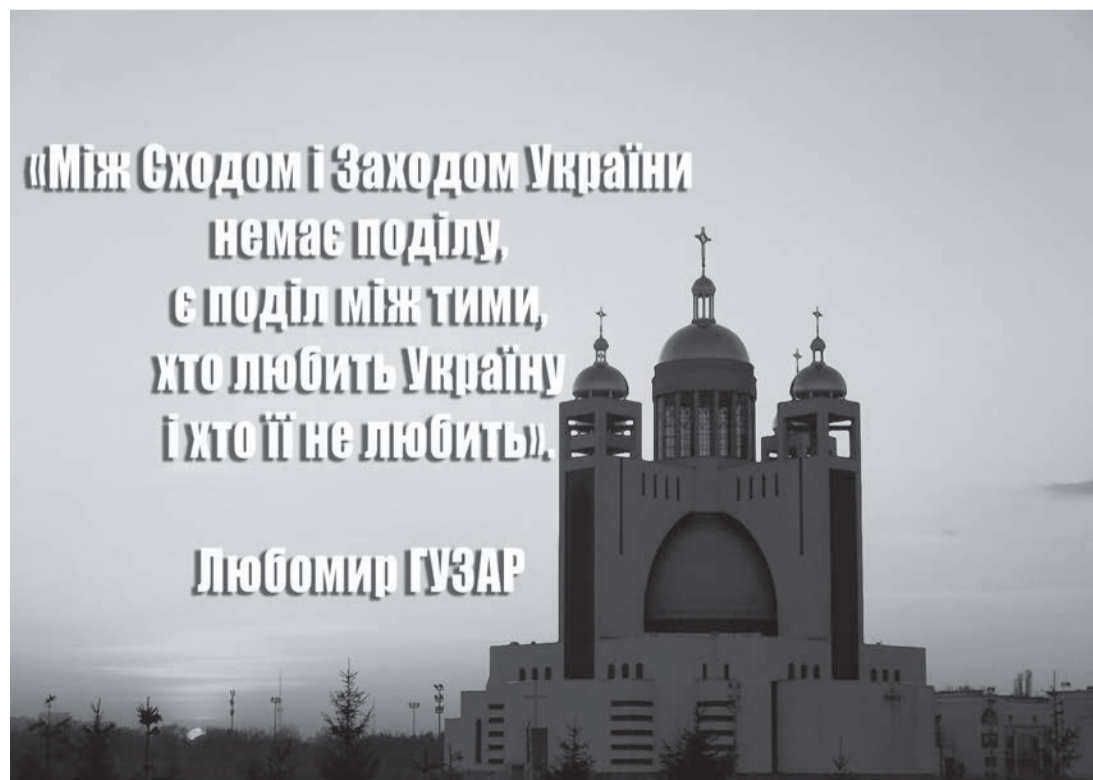
Його. Якщо б ми всі це зробили – перейняли дух Шевченка, дух українства, який він так прекрасно схопив, – то другорядні справи, з якими нам сьогодні доводиться мати справу, боротися, перестали би бути такими важливими. Тому що ми були б дуже свідомі, хто ми є. І що ми є один народ, одна єдність, одна велич...

15. Родина, школа, Церква, телебачення, література – усі повинні підкреслювати користь для себе і для загалу суворого дотримання законів. Хочемо жити в нормальній державі – працюймо над тим, щоби законослухняність стала нормою поведінки для всіх громадян.

16. Свобода – це можливість робити добро. Ми – люди, і ми – вільні. А це значить, що ми маємо право робити добро. Звичайно, ми можемо помилятися, але основний сенс свободи – людина не має права чинити зло. Натомість незалежність – це свобода від зовнішніх впливів. Незалежність – це політичне поняття. Отже, у наші часи цілій державі, цілому народу випала нагода діяти задля власного блага. І відтепер людина просто зобов'язана бути творчою, патріотичною, свідомим християнином – громадянином своєї держави.

17. Тоталітарна система виховувала в людині поняття недовіри. Щоб ми одне одному навіть у родині не вірили. Чому? Бо як люди починають одне одному довіряти, то можуть створити контрреволюційну організацію. Якщо ж ніхто нікому не довіряє, тоді немає небезпеки. По-друге, у стосунках між людьми було багато брехні. По-третє, у людей був брак відповідальності, люди боялися брати на себе відповідальність. Як хтось показував, що він відповідальний, то його відразу підозрювали. Бо така людина може когось іншого попровадити. Комуністичний режим хотів людей цілковито перемінити, позбавити моральних принципів, починаючи від віри в Бога. Як наслідок – незважаючи на те, що люди не перестали вірити в Бога, вони все ж таки перестали жити згідно з Божими законами, тому що не були до цього призвичаєні.

18. Бог випробовує нас через різні обставини. Якщо ми поставимо Його на першому місці, житимемо за Його законами і будемо Йому довіряти, то можемо мати оправдану надію на Його поміч.

І помер як мученик за віру

Моліться, працюйте, боріться за збереження християнської душі кожної людини християнського роду і за весь український народ (патріарх Йосиф Сліпий).

Село Черепин знаходиться в долині річки Черепинка, правої притоки річки Давидівка, яка несе свої води з-під Львова до Дністра. Зі Львова дістатися можна автобусом (10 км від кільцевої дороги зі сторони Сихова) та поїздом (22 км від головного залізничного вокзалу). Північна частина села від межі з селом Товців вкрита густими лісами, переважно сосновими. А внизу витікає з давніх-давен потужне джерело залізистої (тобто з солями заліза) води. Місцевість заселена людьми вже близько 2000 років, і це доказано археологами.

В історії села є одна подія, яка назавжди залишила по собі сумний відбиток – смерть священика о. Августина та ще кількох односельчан.

Від 15 вересня 1922 року завідування сільською парафією було покладено на о. Августина Цембровського, 1888 р. н., висвяченого у 1922 році. І лише у 1926 році державна і церковна влада визнала о. Августина парохом.

Цього ж року о. Августин писав до товариства «Просвіта» у Львові про тодішній стан села: «Громада підльвівська, де все іде на гріш, брак всякої ідеальності, бо ніхто ними ніколи не інтересувався. Священики все були москвофіли (крім 2 завідателів), котрі, сидячи на так слабій парафії ледве по кілька літ, старалися лиш про хліб і евенуально чисту картку «пожондного ксьондза» в надії дістатися чогось кращого, де би можна було жити вигідніше. Той московський дух ще живе в громаді, особливо у середньої класи віку, так що не можна повести роботи як слід так, щоб не викликати ворогітні – однак є надія і дійсно стан поправляється, так що за деякий час можна буде почати працю на добре. Страшенно злим приміром є громада сусідня с. Товців, де ворожня між просвітянами і членами читальні Качковського дійшла до вершка» (201-2а – 1609, 31. с. 30).

В листопаді 1930 року церква була обкрадена. Злодій виламав двері в захристії й увійшов до середини. Вкрав дарохранильницю, коробку з новою чашею, дискосом та звідною. У цій коробці також зберігалися два антиминоси і польовий, малого формату, служебник. Теж була вкрадена монстранція. Жодних слідів злодій не залишив. Поліція його не знайшла (201-2а-1877, 28. с. 30). Церква до багатих не належала ніколи, і ця крадіжка була для неї великою шкодою. А вже в неділю з таці збирали переважно до 20-30 грошів, і навіть парохів доводилося позичати свої гроші для придбання церковного світла (201-2а-1877, 28. с.30).

Та й у самій парафії знаходилися люди, яким діяльність пароха не дуже подобалася. Восени 1928 року хтось підпалив читальню, згорів дах і трохи стелі. До митрополита А.Шептицького почали надходити різного роду листи «просто наклепницькі, тобто без підписів, від «парафіянина».

В наступ пішли ворожі антиукраїнські елементи і, мабуть, на деякий час в о. Августина руки опустилися. Але він був багатою духовно і національно свідомою людиною і в цьому допомагав рішуче й іншим. В пресі страшного дня України 1933 року зі села «Черепин поїхав у Львів наш «Луг», де брав живу участь у проведенню Свята Жалоби 29 жовтня. Рано всі луговики в одностроях, а луговички в народних строях пішли до церкви на Службу Божу і панахиду по погіблх з голоду на Великій Україні. Пополудню відбулися сходи в читальні. Реферат про обставини, серед яких живе населення Великої України, виголосив о. Августин. Відтак голова «Лугу» Осип Вільховий відчитав статтю «Вістей з Лугу» п.з. «Жах на Україні та прочі» (39, ч.11/1933, с.14). Тобто з ініціативи пароха відбулася велика і доходяча до кожного

Продовження у колонці на стор. 13

Закінчення, початок у попередньому числі «Мети» за березень 2015 р. № 111/3

Покровці – спеціальні покривала для чаші і дискоса. Вони символізують на Божу величність і славу, якими огортається Господь Всевишній. Практичний їхній вжиток – забезпечення Святих Дарів від комах. Малі покровці мають форму хреста або чотирикутника. Під час проскомидії священик одним із них покриває спершу дискос з приготованим хлібом і звідною, а іншим – чашу з вином. Після Великого входу священик знімає покровці з Дарів та згортає їх. Символічно вони означають пелена, якими був покритий Господь у яслах. Великий покровець або воздух має форму чотирикутника або квадрата. Ним під час проскомидії покривають Дари (поверх малих покровців) на жертвнику та після Великого входу (без покровців) на престолі. Перед освяченням Дарів священик знімає воздух із Дарів та відкладає до інших покровців. Воздух означає плащаницю, якою Христос був покритий у гробі; у давнину на воздухах зображали похорон Христовий.

ПОСУД ДЛЯ ІНШИХ БОГОСЛУЖІНЬ

Хрест – символ животворячого дерева, на якому був розп'ятий Христос Господь. Хрестом під час богослужінь благословляють вірних священнослужителів, а також дають їм цілувати його. Хрест для богослужбового вжитку зазвичай невеликого розміру, інколи з підставкою для стояння. За церковним уставом, невеликий хрест має увесь час зберігатися на престолі, тому й зветься на престольним, а оскільки його беруть до рук для благословення, то також і ручним. Бувають теж великі хрести, закріплені на жердинах, щоб носити їх під час хресних ходів – вони звуться литійними або процесійними. Хрести виготовляють зазвичай із дерева та металу.

Кадильниця – посудина для спалення ладану на гарячому вугіллі. Буває двох видів: ручна (або кація) і на ланцюжках. Спалення

ЛІТУРГІЙНИЙ ПОСУД

ладану у кадильниці називається кадінням. Кадіння відбувається під час багатьох відправ: Божественної Літургії, вечірні, утрені, хресних ходів, заупокійних богослужінь тощо. Кадінням воздається честь Святим Дарам, іконам, мощам, духовенству та людям, присутнім на літургійних зібраннях. Прообразом кадильниці у Старому Завіті був кадильний жертвник у храмі: «Зробиш також і жертвник на курення кадильне; з дерева акації зробиш його, і обкладеш його чистим золотом. І поставиш його проти завіси, перед кивотом Свідоща, проти віка, що над Свідощом, де я об'являтимусь тобі. І на ньому Арон спалюватиме пахучий ладан» (Вих. 30: 1.3.6-7). У Новому Завіті кадіння тлумачиться як молитви вірних, що є наче приємним запахом, що возноситься до Бога: «І ангел інший прийшов і став при жертвнику, маючи золоту кадильницю, і дано йому тиміямую множини, щоб поклав з молитвами всіх святих на жертвник золотий, що перед престолом. І піднісся дим тиміямую з молитвами святих, від руки ангела, перед Богом» (Апок. 8:3-4). Кадити кадильницею у храмі можуть тільки священнослужителі (у Греції християни-миряни й досі зберігають давній звичай кадити вдома під час молитви).

Литійник або всенічник – посудина для хлібів, пшениці, вина та елею, які благословляють під час литії. У давнину їх покладали на тетраподі в окремих посудинах, а згодом з'явилася таця, до якої ці посудини прикріпили.

Водосвятна чаша – посудина для освячення води у формі чаші з підставкою. Її вживають головним чином на Богоявлення та храмові свята. Невеликого розміру водосвятна чаша служить водночас і кропильницею – посудиною, з якої священик почерпає воду для благословення осіб чи речей. Для почерпання води з кропильниці вживається кропило – невелика в'язка рослинних стебел (часто васильків), цупкого мотуззя або продовгуватої тирси.

Хрецьальна купіль – велика посудина для звершення Таїнства Хрещення.

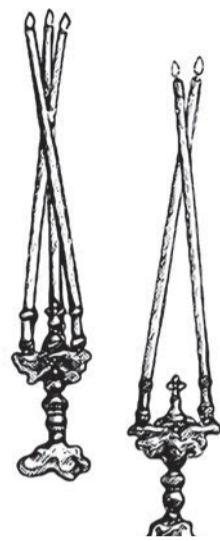
Хрестильна скринька або мирниця – невеликий ковчег для зберігання Святого Мира та елею оглашених, які вживаються під час звершення Таїнств Хрещення та Миропомазання.

Вінці, вінчальні корони – вінці, які покладаються на голови молодят під час Таїнства Подружжя. Можуть бути металевими, або сплетеними із квітів, барвінку, мирту чи інших рослин. Символізують собою Божу славу, яка витає над християнською сім'єю – домашньою Церквою – та нагороду молодят за дотримання дошлюбної чистоти.

Мощехранильниця – посудина для зберігання та виставлення святих мощей та реліквій.

ПОСУД ДЛЯ АРХИЄРЕЙСЬКОГО БОГОСЛУЖІННЯ

Дикий і трикий – дво- та трираменні світильники, якими єпископ благословляє під час богослужінь. Дикий символізує дві природи у Христі – Божу і людську, а трикий – три Божественні іпостасі Святої Тройці. Світло

світильників символізує Христа, який є Світлом для світу.

Рипида – круглі ікони серафимів, прикріплені на довгій жердині. Зараз переважно металеві, а у давнину – із пір'я, тканини, шкіри. Початково використовувались для того, щоб відганяти комах від Святих Дарів, а згодом стали атрибутом урочистий, насамперед архиєрейських, богослужб. Зберігаються зазвичай за престолом – на зразок херувимів, що крилами затінювали Кивот Завіту: «За другою ж завісою був намет, званий «Святе Святих», із золотим жертвником для палення пахучого кадила та кивотом завіту, цілковито покритий золотом; в ньому був золотий посуд з манною, розцвіле жезло Арона й таблиці завіту. А зверху над ним херувими слави, що крильми отінювали віко» (Євр. 9:3-5). Символізують ангельські крила, які невидимо покривають таїнство Божої присутності між людьми.

Орлець – невеликий круглий килимок із зображенням орла, що летить над містом, з якого витіка-

ють ріки. Орел символізує високе покликання єпископа, який своїм життям і повчаннями має підносити понад земне і вказувати шлях до висот. Місто – це небесний Єрусалим, з якого витікають ріки благодаті: «І побачив я (св. Йоан Богослов) місто святе, Єрусалим новий, що сходить з неба від Бога, приготований, мов наречена, прикрашена для мужа свого» (Апок. 21:2); «І показав мені (ангел) річку води життя, світлу, мов кристаль, що виходила від престолу Бога й Агнца» (Апок. 22:1).

Жезл – єпископська палиця, що символізує духовну владу архиєрея над паствою. Звершується вгору або півдугою, або хрестом із двома зміями – символом мудрості: «Будьте, отже, мудрі, як змії, і прості, як голубки» (Мт. 10:16).

© Патріарша Літургійна Комісія УГКЦ

Шпальги 12-13 сторінок підготовлені за матеріалами © Патріаршої Літургійної Комісії УГКЦ

Алкоголік, який став святим...

Нещодавно на зустрічі зі священниками з «Руху за тверезість життя» я почув ім'я Метт Талбот. Ім'я чоловіка, що з Божою поміччю полишив пияцтво та спрямував своє життя на дорогу святості. Зараз триває процес його беатифікації. Хто ж він такий?

В наші дні є безліч програм і методик допомоги залежним та співзалежним людям. Більшість із них ґрунтується на програмі «12 кроків» «Товариства анонімних алкоголіків» – мабуть, найдієвішої програми психологічної самопомоги. Групи підтримки та допомоги залежним і співзалежним існують при багатьох католицьких парафіях та спільнотах, і нерідко їх покровителем є Метт Талбот.

Метт народився 2 травня 1856 року в Дубліні (Ірландія). Його батьки жили в багатоквартирному будинку в одному з бідних католицьких кварталів міста. Чарльз Талбот багато працював, а мати Метта Елізабет займалася дітьми, яких було дванадцять. Правда, не всі змогли дожити до свого повноліття (зовсім малюками померли брати-близнюки, наро-

джені у подружжя Талбот перед Меттом).

Коли хлопчику виповнилося дванадцять, він став помічником батька, і Чарльз після його працювати на пивний завод. Треба сказати, що до цього часу Метт практично не вмів ні писати, ані читати, бо майже весь час бав зайнятий працею. Єдине, що відрізняло його серед однолітків, то це побожність. Проте робота на пивному заводі вплинула на духовний і моральний стан юнака: досить швидко він при звичайся до алкоголю. Заклопотані роботою та меншими дітьми батьки не відразу помітили цю зміну в сині. Чарльз спробував вирішити питання з алкоголізмом Метта найпростішим способом – побив його. Але покарання не дало ніякого результату.

Тоді Талбот-старший влаштував сина працювати в док. Тут зарплатня була більшою, але і спокус виявилось не менше, ніж на пивному заводі. Метт легко знайшов собі товаришів по чарці серед дорослих докерів. У них він навчився лихословити й перейняв розпусні манери в поведінці. Товариський за

природою, юнак легко давав новим друзям на випивку, з задоволенням ходив з ними по барах, повертаючись додому під ранок. Поступово він перестав відвідувати недільну Літургію, і весь його вільний часу зосереджується біля барної стійки. Батьки нічого не можуть вдіяти: вічно п'яний молодик не слухає нічиїх рад. Батько перестав бути для нього авторитетом. Метт Талбот стає звичайним портовим алкоголіком. Врешті-решт він втрачає роботу...

І ось тут-то і відбуваються несподівані зміни. Метту – вже двадцять вісім років. Все його життя проходить в спиртовому тумані. Економічний спад в країні призводить до того, що без роботи виявляється безліч ірландців. Серед них – Метт і його брати.

Поки ще вистачає грошей, Талбот безтурботно проводить дні в барі, що знаходиться неподалік доку. Але одного разу він помічає, що похмелитися нема за що. Тоді він звертається за «допомогою» до своїх товаришів по чарці, до тих, кого він сам не раз пригощав. Але всі відмовляють

йому... Кілька днів без алкоголю вводять Метта у справжню депресію. Це зараз ми знаємо про ломку, через яку проходять всі, хто прагне «зав'язати» з алкоголем або наркотиками. А тоді нещасних алкоголіків частенько знаходили просто в петлі де-небудь на горіщі покинутого будинку. Змучений Талбот тим часом шукає будь-яку можливість роздобути спиртне...

Одного разу ввечері він приходить додому незвично рано, сідає в крісло і сидить нерухомо, зі зміненим обличчям. На запитання матері, що ж з ним сталося, Метт відповідає, що вирішив більше не пити.

Далі – у наступному числі газети «Мета».

о. Дмитро ПОЛЬОВИЙ

Хліб на панахиду

Приноси на заупокійні відправи – це християнська милостиня.

Запитання: Скільки хлібин треба нести на панахиду і чому?

Дві дії, якими можемо певною мірою допомогти душам спочилих, – це молитва і подання милостині за їх упокоєння. Різновидами милостині є поминальний обід, подавання, приношення на панахиду.

Сучасний поминальний обід виник із давньої традиції годувати нужденних людей, яких потім просили помолитися за душу спочилого. Тож і нині на жалобну трапезу вхід вільний усім. Дуже корисно подавати убогим милостиню: їжу чи одяг (бо гроші, наприклад, схильним до алкоголю, подавати не варто) – і просити Господа прийняти її в ім'я упокоєння померлої людини.

Панахида – це поєднання заупокійної молитви і милостині. Бо ви подаєте записку з проханням помолитись і кладете на панахидний стіл приношення. На панахиду жертвують хліб, бо він є символом

життя, основним продуктом харчування, а також інші продукти: крупи, олію, печиво, фрукти, солодощі, – зрештою, будь-що їстівне. Під час Великого посту, коли поминальні служби відправляються три тижні підряд, основним продуктом приношення традиційно є цукор. Бо хліб за три тижні зачерствів би і став непридатним у їжу. Є також благочестивий звичай жертвувати на панахиду якісний кагор, який використовують для Причастя, і борошно, яке піде для випікання проскур.

Існує хибне уявлення, – хоч як дивно це звучить, – що принесене на панахиду їдять спочили. Насправді пожертвуване споживається священнослужителями, працівниками храму, роздається нужденним.

Щодо того, скільки приносити, то не існує жодних правил, – чи обов'язково три хлібини, чи обов'язково три в'язки бананів тощо. Кількість принесеного Вами залежить від того, скільки Ви можете і хочете пожертвувати в ім'я прощення гріхів

спочилих родичів і полегшення стану їхніх душ. У будь-якому разі молитва і милостиня не бувають зайвими і надмірними.

Про велике значення заупокійної милостині говорить багатий містичний досвід Церкви. Тобто є немало свідчень, коли люди являлись уві сні чи видінні й сповіщали про чималу користь для їхніх душ такого приношення. Також є немало випадків, коли святі люди проникали духом на той світ і дізнавались про велике значення цієї милостині. Тому для ілюстрації наведу лише такий випадок.

Один чоловік був дуже скупий і чинив багато зла. Якось він, щоб від нього відчепилися жебраки, кинув у них хлібиною, ніби каменем. Після цього він тяжко захворів і побачив біля свого смертного ложа ангелів та бісів, які сперечалися за його душу. Біси перераховували велику кількість його гріхів, починаючи із самого дитинства. Оскільки ангели не знаходили добрих діл, то представили хлібину, яку він пожбував у бідних. Ця хлібина, на диво, майже

переважила багато лихих його вчинків. Тоді ангели повернули його до життя і попросили подати хоч ще трохи милостині, щоб вони могли його виправдати. Цей урок став для нього корисним і докорінно змінив його життя. Він роздав усе своє добро біднякам, а потім попросив друзів продати його у рабство, а гроші також роздати.

Милостиня є проявом милосердя, яке, згідно з євангельським читанням про страшний суд (Мт. 25), є ключем до Царства Небесного. Тому користуймося цим могутнім засобом, який дав нам Господь, – стараючись стати учасниками Божого Царства і відкриваючи туди дорогу іншим.

Olexia Pohranuchna.
Facebook

(Продовження, початок на 12 стор.)

серця акція солідарності черепинських людей з усім українським народом. Та і в теперішні часи не кожен священник організовує і проводить Служби Божі та панахиди з пригадуванням людям про ті часи...

14 квітня 1927 року декан о. Йосиф Осташевський відвідав село, говорив з парафіянами, і ось що він констатував: «о. А.Цембровський зробив багато добра за той час коротенький для парафії. Як я прибув на приходство, то збіглося все село і хвалило свого пароха. Батьки зізнавали, що вони за шість років у школі того не навчилися, що їх дітей навчив на катехизмі о. Августин».

Як виявилось, священник навчав катехизму дітей з трьох сіл по 8 год. на тиждень. Він купував їм зошити, молитовники; коли дитини не було в школі чи когось з дорослих в церкві (а він знав усіх поіменно), то він одразу ж без запрошення відвідував їхні оселі. Парох порекомендував трьом хлопцям піти вчитися в семінарію і постійно як морально, так і матеріально їх підтримував. Це – Роман Шеремета, Андрій Машталір та Андрій Парис, який в 1944 році став сотником УПА.

Ще мешкали в о. Августина два студенти з Львівського університету – Андрій Мостович та Олександр Марченко. Вони проводили на другому поверсі читальні читання творів Т.Шевченка, Лесі Українки, І.Котляревського та ін. і готували вистави п'єс українських письменників.

Коли в селі було весілля, то, за звичаєм, декорували браму (ворота хати): там відбувалися «торги» за наречену. Отримані кошти молодь використовувала за настановою священника на купівлю книг для читальні. Дуже багато коштів на купівлю книг та журналів давав особисто о. Августин. Найбільше він дбав, щоби в церкві були всі необхідні духовні книжки, які купляв за свій кошт, а також закупляв книги для парафіян.

В селі була велика бібліотека – понад 400 книг. Активно працювала «Просвіта», а політичним життям села керувала ОУН. Читальня в селі мала два поверхи і була споруджена в великій мірі також коштом священника. На першому поверсі була молочарня, де завозили молоко, а тоді везли до Сихова на продаж. Це був дуже добрий дохід для селян. Поруч знаходилася крамниця, де жид торгував крамом і горілкою. Щоб утримати чоловіків від відвідування цієї крамнички, священник часто заглядав туди, щоби забрати звіди парафіян. Врешті чоловіки засоромилися туди ходити, торг у крамаря став невеликий, тому він все спродав і переїхав до с. Шоломія.

В неділю і свята правив о. Августин Утреню, потім – Службу Божу, а потім були різного роду виступи в селі, або ж їздили по селах, до Сихова чи Львова з концертами. Майже всюди їздив з «Лугом» і священник, розпочинаючи їхній виступ благословенням.

Молодь мріяла про духовий оркестр. Священник продав корову й коня та купив 10 духових інструментів. Так у селі виник єдиний в цій окрузі духовий оркестр. З виступів та концертів молодь привозила зароблені гроші, подарунки, а ще – портрети в позолоті Т.Шевченка, Б.Хмельницького, І.Франка й великий позолочений тризуб (під час вбивства все це пропало з будинку священника).

Особливо весело в селі було на Великдень, Різдво, Водохреща, Зелені свята та Стрітєння Господнє (престольний празник).

Напередодні Великодня в Велику П'ятницю прибирали навколо церкви, на цвинтарі. Позбиране листя та гілля хлопці складали і запалювали під вечір велику ватру («свобідка»). А в Велику суботу прибирали в церкві, розвішували рушники на іконах, розставляли живі квіти – готувалися до Великодня. На самі свята після богослужінь хлопці та дівчата грали в різні ігри під церквою та водили гаївки.

(Далі, у наступному числі «Мети».)

Анастасія КОЛТУН

Іслам.

Чи в того самого Бога ми віруємо?

Питання про те, в якого Бога хто вірує, виривається щоразу на звістку про ісламських терористів, які вбивають із вигуком «Бог великий!». Слова про те, що християн, юдеїв і мусульман єднає віра в одного Бога, радше заплутують справу, ніж пояснюють.

Замах на «Шарлі» підніс на вістря тему стосунків поміж мусульманами й Заходом. Політкоректність забороняє ставити питання про релігійну мотивацію ісламських терористів. Лунають поспішні запевнення, що іслам – це релігія миру, а джихадисти – це злочинці, які не мають нічого спільного з релігією Магомета. Тому злість проти насмішок паризького брудного листка «звичайні» мусульмани скерували проти християн, яких це видання висміює так само часто, якщо не частіше.

Достатньо розгорнути Коран, щоби знайти відповідь, чи, принаймні, значну частину відповідей. Несприйняття (найм'якше кажучи) щодо юдеїв і християн становить частину послання святої книги мусульман. Іслам у своїй релігійній суті – це протест проти Христа, протест проти образу Бога, принесеного Євангелієм. Бог, якого проголошує християнство, і Бог, якого проголошує іслам, – це два різні бачення. Я не стверджую, що відмінність обов'язково має провадити до взаємної ворожості. Але казати, що насильство з боку мусульман щодо християн не має нічого спільного з їхньою вірою, – це фальсифікувати дійсність. Чесний релігійний діалог, якщо має провадити до миру, повинен бути зведений на правді. Інакше він стає карикатурою діалогу, і замість полегшувати конфлікти може їх розпалювати. Вихідне положення, що всі релігії однаково шляхетні, мудрі, справедливі й однаковою мірою допомагають людині розвиватися, це абсурд. Ні, різні релігійні шляхи не можуть провадити до однієї мети. Так буває. Але набагато частіше різні дороги провадять до різних цілей, інколи діаметрально протилежних. Ідеї мають свої наслідки. Релігійні переконання – також. Додаймо – атеїстичні так само (згадаймо фашизм і комунізм).

ПОХОДЖЕННЯ ІСЛАМУ

На тему ісламу і, зокрема, його ставлення до християн, поширено чимало неналежних думок. Говориться, що юдаїзм, християнство й іслам – це три монотеїстичні релігії, які виростають з одного об'явлення. Інколи їх називають релігіями книги, ставлячи на одному рівні книги Старого й Нового Завітів та Коран. Інша поширена версія – це наголошення, що всі три релігії вбачають в Авраамі образ віри в Бога, і звідси визначення «авраамічні релігії». Часто підкреслюється, що в Корані є згадки про Ісуса і Марію, що мало би свідчити про повагу мусульман до осіб, таких важливих для християн. Усі ці ствердження – напівправа. Це спрощення, які радше заплутують образ взаємних стосунків, аніж будь-що проясняють.

Іслам бере початок від Магомета. Народжений близько 570 року в Мецці, він був пастухом і провадив каравани. Пізніше став воїном. Магомет виховався серед арабських племен, які сповідували багатобожжя, але під час торгових подорожей зустрівся з юдеями і християнами. Це вони надихнули його зацікавитися монотеїзмом, тобто вірою в одного Бога. Від 610 року починаючи, протягом 20 років Магомет мав якісь видіння, що їх переказував ангел, який назвався Гавріїлом (Джібріл). Це все було записане в Коран. Магомет називав себе посланцем Бога, його пророком і наступником

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

Як поводитися у храмі

Обрядові питання

Знайти відповідь на запитання такого змісту допоможе доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні продовжуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

Хоча сьогодні ця символіка втратила своє практичне значення (адже причащаємось устами), її глибинний зміст – людина, як престол Небесного Царя – залишається таким, як і колись.

• **Чи обов'язково називати своє ім'я під час причащення?**

Причастя є актом глибоко особистим, священник, причащаючись сам, мовить слова: «...Причащаюся я, раб Божий, священник [ім'я]»; так само промовляє своє ім'я й диякон. Причащаючи вірних, священник промовляє таку ж формулу, яка передбачає називання причасника по-імені. Якщо священник знає вас особисто, то немає потреби називати імени, а якщо ні, то, приступаючи до чаші, одразу тихо промовляємо своє ім'я, щоб священник міг проказати його наприкінці згаданої формули причастя. Однак, якщо ви не встигли назвати імені або священник його недочув, це не має жодного впливу на результат нашого причащення, бо ж Господь знає всіх поіменно.

• **Чи може жінка причащатися під час «критичних днів», після народження дитини?**

Сучасні церковні приписи не забороняють жінкам причащатися в ці дні. Докладніше це питання розглянуто у розділі, присвяченому храмові.

• **Хто може причащати? Чи можуть причащати диякони?**

У нашому обряді для дияконів передбачені визначені функції, серед яких немає причащення вірних на Літургії. А Нікейський собор 325 року у 18-му правилі виразно заборонив дияконам причащати вірних. Проте у деяких парафіях священник фізично неспроможний усіх причастити, не зважаючи на тривалості Літургії. Тому церковна влада в окремих випадках дозволяє залучати дияконів до причащення вірних (ККСЦ, к. 709, §1). Однак цю практику не слід вважати прийнятною за звичайних умов, бо у нашому обряді дияконом відведено інші конкретні функції.

• **Скільки разів можна причащатися протягом одного дня?**

Причастя – це надзвичайна подія в житті кожної людини, тому дозволено причащатися лише один раз протягом дня. Священникам, зважаючи на особливі душпастирські потреби, єпископ може дозволити служити кілька Літургій протягом одного дня і, відповідно, причащатися на кожній з цих Літургій.

• **Чи можна причащати малих дітей і з якого віку?**

Згідно з давньою традицією, у східному обряді три «таїн-

ства втаємничення» уділяють разом. Тобто після хрещення одразу миропомазують, а тоді новоохрищений причащається на Літургії. Таку практику застосовують не лише для дорослих, а й для дітей. Згідно з цією традицією, немає початкової межі віку людини для причащення. В Греко-Католицькій Церкві внаслідок латинізаційних процесів у XVIII ст. було заборонено причащати немовлят і малих дітей. Однак тепер традиційна практика знову відновлюється.

• **До скількох років дітей можна причащати без сповіді?**

Щодо цього існують різні підходи. Західний підхід ґрунтується на переконанні, що причащатися потрібно свідомо, тому вимагає приводити дітей до сповіді від «початку уживання розуму». Такий критерій є досить дискусійним, тому що його складно застосувати до якоїсь певної вікової категорії дітей. Одні діти розвиваються швидше, інші повільніше, отже, підхід мав би бути індивідуальним. На Сході зазвичай без сповіді дітей причащають до семи літ.

• **Чи можна причащатися не під час Літургії?**

Причастя призначене для учасників Літургії, що є логічним завершенням усієї молитви спільноти. В нашому обряді причастя поза Літургією передбачено для важкохворих та вмираючих. Усі інші вірні причащаються на Літургії, у якій беруть участь; жодні інші причини не ви-правдовують позалітургійного причащення (в тому числі й під час великої сповіді).

• **Що таке антидор? Навіщо і яким чином його споживати?**

Антидор – це частинці просфори, що їх священник відділяє під час проскомидії, готуючи Агнець, який стане Тілом Христовим. Згідно з уставом, антидор роздає священник у кінці Літургії

тим вірним, які не причащались. На це вказує сама назва – «антидор» з грецької мови означає «замість дару».

Антидор слід приймати благоговійно, склавши долоні навхрест, праву на ліву. Перед прийняттям антидору потрібно дотримуватись посту, як і перед причастям, оскільки цей хліб є частиною приношення на Божий жертвник, від якого він освячується.

• **Чи можна просити священника зробити якесь публічне оголошення наприкінці богослуження?**

Богослуження не можна переривати будь-якою додатковою інформацією. Якщо потрібно щось оголосити для загалу, то це треба зробити після заключного відпусту, коли царські двері вже зачинено. До заключного відпусту робити якісь оголошення, а зокрема світські, недоречно. Втім, більш слушно інформацію вивісити на дошці оголошень, замість виголошувати з амвону.

• **Чи доречним є збір пожертв під час самого богослуження і скільки разів це можна робити?**

Вже з часів первісної Церкви вірні приносили різно-манітні дари, які вживали для жертви на Літургії, утри-мування храму і священнослужителів та для допомоги потребуєчим. З часом натуральні продукти замінили грошовими жертвами, які збирали призначені особи під час богослуження. Така практика існує до сьогодні. Збирання пожертв, звичайно, дещо відвертає нас від молитви, але його можна проводити так, щоб молільники якомога менше відволікалися від богослуження. Слід не забувати, що коли ми заздалегідь приготуємо ту суму, яку маємо намір пожертвувати, то не ускладнюватимемо цього процесу отриманням решти від церковного причетника. Що стосується дворазового збору пожертв, то таку практику не можна вважати слушною. Окрім того, що вірних удруге відволікають від молитви, дехто може це сприйняти як своєрідне «вимагання» повторних пожертв. У деяких храмах заведено, що причетники після збору пожертв стають на соліє лицем до громади і тричі вклоняються. Такий звичай дисонує з загальним перебігом богослуження. Уся дія й увага громади, яка молиться, сконцентрована на святилищі й на словах та діях священника, тому будь-які інші дії є невідповідними.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

Божественна Літургія у житті мирянина

Під час Божественної Літургії хрестимося:

- перед початком богослужіння;
- під час співу вірянами виразів словесного поклоніння Господу «Амінь», «Алилуя» та слів: «Святий Боже, святий кріпкий...»;
- на початку співу «Прийдіть поклонімося...», «Ви, що в Христа хрестилися...», «Хресту Твоєму поклоняємося...» та «Достойно і праведно єсть поклонитися...»;
- на початку і після читання Євангелія (під час співу: «Слава Тобі, Господи, слава Тобі»);
- на початку великого славослов'я («Слава во вишніх Богу...»), після слів: «Слава Тобі, що показав нам світло...» та «Сподоби, Господи...», а також після співу першої половини Херувимської пісні;
- після виголошення священником під час Євхаристійного канону слів: «Прийміть, їжте...», «Пийте з неї всі...», та «Твоє від Твоїх...»;
- після молитви «Вірую, Господи, і ісповідую...» на слова: «Пом'яни мене, Господи...» (тричі) та після кожного прохання Митарєвої молитви, яка слідує за нею;
- при винесенні Святих Дарів на амвон для причащення вірян (після слів священника: «Зі страхом Божим і вірою приступіть») та перед віднесенням їх на жертovníк (після слів священника: «Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків»);
- на початку співу «Будь ім'я Господнє...» (тричі) та «Слава Тобі, Христе Боже...»;
- при відпусті на словах священника: «Христос, істинний Бог наш...»;
- у кінці богослужіння.

Коли священник під час Божественної Літургії:

- виголошує молитви зі словами: «...голови ваші Господеві приклоніть», «...поклонімся», «...припадім», а також коли благословляє хрестом, образом, Євангелієм, чашею чи іншим освяченим предметом, то треба перехреститися і поклонитися;
- благословляє рукою, кажучи: «Мир всім», «Благословення

Господнє на вас», «Благодать Господа нашого Ісуса Христа» та «І нехай будуть милості Великого Бога», а також коли єпископ благословляє свічками, то віруючі у храмі, як правило, не хрестяться, а лише схиляють голови;

– кадить людей, то віруючі також не хрестяться, а лише схиляють голови (коли кадило звернене до людей, то це свідчить що Дух Святий сходить на всіх вірян, які носять у собі образ і подобу Божу, тому і за традицією у відповідь на кадиння прийнято тільки нахилити голову).

Усі ці приклади вживання хресного знамення у різних регіонах (і навіть храмах) можуть бути відмінними, оскільки щодо цього немає єдиних церковних приписів. Так, у деяких храмах заведено хреститися на кожне «Господи, помилуй», «Подай, Господи», «Тобі, Господи» і на благословення священника рукою.

У ПІСЛЯМОВА

У своїх Заповідях Бог заповів людству: «Пам'ятай день суботний, щоб святити його; шість днів працею і виконуй усякі справи твої, а день сьомий – субота Господу, Богу твоєму» (Вих. 20, 8-11), тобто зобов'язує людей один із семи днів тижня присвятити Богові.

У часи Старого Завіту і досі у вірян іудейської віри цим святковим днем була і є субота як пам'ять про завершення створення світу та визволення євреїв з Єгипетської неволі. Ми, християни, з часу Воскресіння Христового та за настановою апостолів (учнів Ісуса Христа) святкуємо цей Святий день у неділю, як свято триєдиного Бога (всієї Пресвятої Трійці), оскільки у неділю (як у перший день тижня) Бог Отець розпочав створення світу, у неділю з мертвих воскрес Бог Син – Ісус Христос та у неділю Святий Дух зійшов на апостолів.

Сьомий день, як день, що повинен бути присвячений Господу Богу, відомий також іншим народам земної кулі з різними віросповіданнями. Так, для мусульман таким днем є п'ятниця, для монголів – четвер, для жителів Гвінеї – вівторок і т. д.

Неділю ми (християни) ще називаємо «Днем Господнім», який потрібно присвячувати Богу. Адже у цей день в Отця нашого Небесного Господа Бога – свято, і Він запрошує нас до Себе в гості. А це означає, що якщо ми пізнали Бога і не сумніваємося в тому, що Він наш Отець Небесний, знаємо, що Бог є всемогутнім Творцем, мудрим і добрим володарем світу, тоді в знак шани та вдячності зобов'язані прийти до Бога в Його дім – храм Божий, у якому Він перебуває, молитовно поговорити з Ним та спільно з іншими Його дітьми (віруючими), котрі також прийшли до Нього у храм, привітати Його і безумовно піднести Йому жертву (подарунок), у знак подяки за створення світу (у тому числі і нас, людей на Землі), за Ісуса Христа – Сина Божого, який приніс Себе в жертву заради нашого спасіння та життя вічного, а також за прожиті «в мирі і спокої» дні тижня та отримані Господні милості.

Саме тому Церква і вчить, що кожен християнин повинен у неділю та у християнські свята прийти до храму (Божого дому) і брати участь у Божественній Літургії. Пропущення недільної Служби Божої без поважної причини є тяжким гріхом, як невиконання Заповіді Божої, за що потрібно буде нести відповідальність (так само, як і за невиконання таких Заповідей, як «Не вбивай», «Не кради» тощо).

Пропускаючи недільну Божественну Літургію, ми не тільки вчиняємо негідно стосовно Отця Небесного, виявляючи неповагу до Нього, але й позбавляємо себе незчисленних дарів Божих, якими Бог обдаровує віруючих, які присутні у храмі, та активно беруть участь у цій спільній молитві. Завдяки Літургії ми можемо досягти вислухання Богом наших молитов, а також отримати благословення Боже та прощення гріхів, адже:

– нашу молитву Бог вислуховує відразу, тому що її підтримує молитва Ісуса Христа, яка за свідченням Святого Письма, ніколи не залишається невислуханою: «Отче! Хвалу Тобі воздаю, що Ти почув Мене. Я і знав, що Ти завжди почувеш Мене» (Ін. 11, 41, 42), а також Матері Божої – заступниці нашої, і така молитва безумовно є успішнішою від усіх інших;

– присутні на богослужінні причащаються духовно, отримуючи при цьому благословення та інші благодіяння Божі (грішник здобуває благодать покаяння, а праведник – відпущення повсякденних гріхів і тимчасових покарань за них).

Далі – у наступних числах газети «Мета».

Богдан КУДЕРЕВКО

(Продовження, початок на 14 стор.)

біблейних пророків. Переслідуваний, утік із Мекки до Медіни 622 року. Ця подія (хіджра) визнається початком мусульманської ери.

По смерті Магомета (632 рік) його наступники, халіфи, ширили нову релігію шляхом воєнних завоювань і приєднання все нових земель до мусульманської імперії. Християни і юдеї, які відмовлялися перейти в іслам, ставали «людьми другої категорії», їх примушували сплачувати підвищений податок (харадж). Від початку іслам розвивався як релігія, з'єднана в одне ціле з державою, керованою відповідно до ісламського права (шаріату), яке охоплює цілісність індивідуального і суспільного життя. Мусульмани не визнають історико-критичного методу в дослідженнях своєї святої книги, попри те, що такі спроби з'являлися. Не є таємницею, що Осман, третій з черги халіф, вирішив привести до єдиного зразка різні версії Корану і визнав вибрану редакцію тексту остаточною, інші ж наказав спалити.

Світ ісламу видається монолітом, насправді ж мусульмани були і залишаються порізаними. Два головні угруповання – сунніти (близько 90% мусульман) і шиїти, які часто воюють між собою.

БОГ – ЦЕ НЕ ОТЕЦЬ

Повернімося до чільного питання. Це правда, що як іслам, так і християнство (і юдаїзм) закликають віддавати честь одному Богові. Питання лише в тому, якому саме Богові? Вочевидь, існує тільки один Бог. Відмінності стосуються того, як Його представляють ці релігії.

Образ Бога значною мірою визначає характер релігії. А тут проступають принципові відмінності. У Старому Завіті Бог укладає союз із Ноєм, Авраамом, Мойсеєм. Ізраїльтяни відкривають Його як всемогутнього Творця, але разом із тим як Когось близького, до кого можна звертатися безпосередньо, хто визволяє з неволі, опікується, піклується про свій народ. Промовиста сцена – Авраам, який ледь не посварився з Богом щодо необхідної кількості праведників у Содомі й Гоморрі. Цей вид близькості й безпосередності просто неможливий в ісламі. Коран показує Бога, який хоч і названий милосердним та милостивим, однак залишається кимось далеким, віддаленим, відділеним від людей. Такому богу людина повинна підкорятися, не замислюючись. Слово «іслам» означає послух (Богові), а «муслім», тобто мусульманин, – того, хто слухняний. Ален Безансон, французький історик, зазначає, що «хоча мусульмани прославляють Бога, називаючи 99 імен, та бракує в цьому списку головного для юдейської, а тим більше для християнської концепції Бога: імені «Отець», тобто імені Особи, здатної встановлювати стосунки взаємної любові з людьми. Бог Корану прагне підпорядкування. Назвати Його «батьком» було би блюзнірством».

Центр Євангелія – Ісус Христос, у якому ми визнаємо істинну людину й істинного Бога. Він, як ми віримо, показав істинне обличчя Єдиного Бога, але в Трьох Особах. Це Бог, який є любов'ю Отця, Сина і Святого Духа, і Бог, який любить людей. Саме з такого образу Бога випливає образ Церкви – спільноти, яка становить собою єдність попри відмінності. Бог, об'явлений у Христі, це Бог-з-нами (Еммануїл). Як влучно сказав Ганс Урс фон Бальтазар, оце «з» становить частину Його власного буття й життя. Тому Отець є з Сином і зі Святим Духом. В ісламі це «з» просто не вкладається в розуміння. Там підкреслюється абсолютна єдність Бога. Тому в ісламському суспільстві так важко з будь-яким плюралізмом, із визнанням відмінностей, які не порушують єдності.

Далі – у наступних числах газети «Мета».

о Томаш Яклевіч, Gość Niedzielny, CREDO

«Віра без діл мертва»

й запитала:

– Мій маленький друже, що ти так зацікавлено розглядаєш за цим склом, про що думаєш?

– Я прошу Бога, щоб Він мені дав одну пару черевиків, – відповів хлопчик.

Дама взяла дитину за руку й увійшла з ним до магазину. Вона попросила продавця принести шість пар дитячих шкарпеток і запитала, чи може той приготувати таз із теплою водою та рушник. Службовець підготував усе, про що його попросила дама. Вона провела хлопчика в задню частину магазину, зняла

рукавички, вимила дитині ноги, обтерла їх рушником. Продавець приніс шкарпетки. Дама одягла одну пару на ноги дитині, потім приміряла і купила йому черевики, попросила спакувати решту шкарпеток і віддала їх хлопчикові. Потім вона погладила його по голові і промовила:

– Тепер, без сумнівів, ти почуваш себе набагато краще.

Вона повернулася, щоб піти у своїх справах. У цей момент хлопчина схопив її за руку і, дивлячись на неї зі сльозами на очах, запитав:

– Ви – жінка Бога?

Vladimir MAGLENA,
facebook

Хлопчина років десяти, тремтячи від холоду, босоніж стояв біля вітрини взуттєвого магазину і, не відриваючи погляду, дивився на тепле взуття. До нього підійшла одна дама

Від Галилейського до Мертвого моря – 65 миль, проте протяжність річки Йордан, яка їх з'єднує, становить 200 миль. Йордан є однією з найбільш звивистих річок у світі.

Долина Дотан – найбільша долина в горах Самарії. Згадується в Біблії як місце, де Йосиф був проданий своїми братами.

Ной побудував свій ковчег

з дерева «гофер» (Бут. 6, 14), яке, можливо, є капарисом. Це дерево доволі міцне. З нього виготовлені двері собору Святого Петра в Римі, на яких навіть через 1200 років немає й натию на руйнування.

Знаменитий художник Леонардо да Вінчі (1452-1519) дуже здивувався, виявивши під час прогулянки в Альпах скам'янілі останки морських істот. Роздумуючи над їх походженням, дійшов висновку, що це – докази потопу, який колись був на землі.

Ісав, що продав своє первородство братові Якову за миску сочевиці, отримав

прізвисько Едом, що означає «червоний» або «рудий». Держава, заснована нащадками Ісава, теж називалося Едом (або Ідумея).

«Еклезіаст» – це назва книги, автор якої – Соломон. При цьому «еклезіаст» (грецька калька з іврит) означає «проповідник», «промовець».

Основою слова «канон» є слово, що означає «тростина» (від давньоєврейського «daneh» і грецького «санон»). Оскільки тростину використовували для вимірювання, то це слово врешт переформатувалося у «стандарт».

БЛАГОДІЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «СВЯТКУЙМО ВОСКРЕСІННЯ РАЗОМ»

18 та 19 квітня 2015 р. у Шевченківському гаю пройде сьомий благодійний фестиваль «Святкуймо Воскресіння разом», організатором якого є БО «Фундація духовного відродження» УГКЦ.

Цьогоріч фестиваль запрошує львів'ян, гостей міста, переселенців зі Східної України та Криму, а також молодих людей з-за кордону на спільне святкування Христового Воскресіння задля миру у наших серцях, родин, в Україні. В рамках фестивалю проведиметься благодійний аукціон на підтримку розвитку соціального служіння Церкви.

У програмі фестивалю:

- Архисерейська Літургія;
- благодійний ярмарок;
- концерт класичної музики та джазу;
- великий концерт української сучасної музики;
- концерт дитячої та молодіжної творчості;
- майстер-класи для молоді, дітей різного віку та осіб старшого віку;
- ігровий майданчик для дітей;
- інтерактивний майданчик для молоді;
- тихий благодійний аукціон, який об'єднає різні іконописні школи та художні майстерні;
- святкова лотерея – гості фестивалю матимуть шанс виграти багато цікавих подарунків;
- особливий конкурс від БО «Фундація духовного відродження» УГКЦ на найкраще фото з фестивалю, виставлене під час фестивалю у соціальній мережі facebook.

ЦЕ ЗАХІД, ЯКИЙ ОБ'ЄДНУЄ, ПІДНИМАЄ ДУХ ТА ПРОДОВЖУЄ ТРАДИЦІЮ

Детальну програму фестивалю шукайте на початку квітня на сайті

<http://www.voskresinnyarazom.org/>

Захід відбуватиметься у Шевченківському гаю:

18 квітня 2015 р. – з 14.00 до 20.00

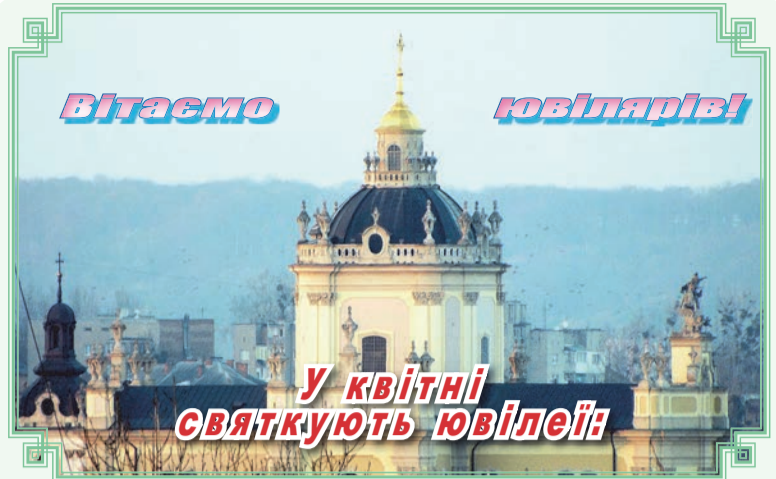
19 квітня 2015 р. – з 11.00 до 19.00

Благодійні внески за квитки на один день:

Діти до 7 років – безкоштовно

Діти від 7 до 16 років – 10 грн.

Дорослі від 16 років – 20 грн.

Вітаємо

ювілярів!

У КВІТНІ СВЯТКУЮТЬ ЮВІЛЕЇ:

35-річчя священства – о. Тарас Савчинський (15.04)
30-річчя священства – о. Ярослав Чухній (07.04)
30-річчя священства – о. Роман Піта (28.04)
20-річчя священства – о. Микола Яворський (24.04)
15-річчя священства – о. Андрій Івашків (16.04)
15-річчя священства – о. Орест-Дмитро Вільчинський (27.04)

55-річчя уродин – о. Тарас Жеплинський (04.04)
45-річчя уродин – о. Сергій Швагла (02.04)
45-річчя уродин – о. Андрій Литвин (20.04)
40-річчя уродин – о. Михайло Нискогуз (13.04)
35-річчя уродин – о. Андрій Лукачик (07.04)
35-річчя уродин – о. Ігор Кунець (30.04)

ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

«... розсудливі увінчаються знанням» (Припов. 14, 18)

Один ігумен виголосив якоесь досить довгу проповідь про творіння, яку завершив словами: «Кожен паросток трави є проповіддю для того, хто уміє розуміти».

Декілька днів опісля старець, проходячи повз його хатину, побачив, що ігумен косить траву, що вироста довкола.

– Як приємно бачити тебе за укороченням твоїх проповідей! – зауважив він.

Один старець повідомив якоесь своїм співбратом невітшну новину: «Вчора отець Агапон запалив вогонь і раптово згас».

Старець показує послушникові його майбутню келію.

– В цій келії, – говорить він, – жили знамениті отці Памво, Сисой, Архонт, Деодат, Климент та Просодим.

– Не може бути! – вигукнув здивований послушник. – Стільки отців жило в такій маленькій келії!

Один старець зі Скитської пустелі мав дар пророкування, і багато людей приходило до нього. Але одного дня він закритися у своїй келії, не бажаючи більше нікого бачити, і проводив подальші свої дні в повному мовчанні. Через рік і один день отець Ісарій запитав його:

– Брате, чому ти вирішив перестати пророкувати?

– Бо я зрозумів, що для того, аби бути пророком, досить бути песимістом, – відповів той.

Відійшов до вічності о. Роман Бира

19 березня, на 61-му році життя, 24-му році священства, після важкої хвороби упокоївся у Бозі о. Роман Бира.

Пом'яни, Господи, спочилого, із надією на воскресіння до життя вічного. Вічна Йому пам'ять!

Біографічна довідка

Отець Роман Бира народився 25 серпня 1954 р. Б. у с. Цеперів Кам'яно-Бузького р-ну Львівської обл. Одружений, батько двох дітей.

1974-1980 рр. – навчався в Українському поліграфічному інституті ім. І.Федорова, де здобув спеціальність «інженер-механік»; 1990-1995 рр. – Львівська духовна семінарія Святого Духа; 1996-2000 рр. – Львівська богословська академія.

Дияконські свячення отримав 14 вересня 1991 р. Б.; пресвітерське рукоположення – 19 жовтня 1991 р. Б., святий – владику Юліан Вороновський.

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більшредатор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. (0322) 79-86-93;

тел. (032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. № _____